

СЛУЖБЕН ЛИСТ

НА ДЕМОКРАТСКА ФЕДЕРАТИВНА ЈУГОСЛАВИЈА

„СЛУЖБЕН ЛИСТ“ излегува два пати неделно. — Ракописите не се враќаат. — Огласите по тарифата. — Чековна сметка № 62324. — Поштарина платена во готово.

Уторак, 11 септември 1945
БЕОГРАД
БРОЈ 69

Цена 3.— дин. од табак. — Претплата за второто полугодие на 1945 год. дин. 350.—. — Редакцијата: Бранкова № 20.—
Телефонот: 28-838

642.

На основание на членот 2 Одлуката од 30 ноември 1943 година за Врховното законодателно и извршно народно претставително тело на Југославија како времен орган на врховната народна власт во Југославија, а на основание Резолуцијата од 10 август 1945 година за променување називот Антифашистичко векје на народното ослободување на Југославија во Привремена народна скупштина на Демократска Федеративна Југославија, а на предлог на Министерскиот совет на Сојузната влада, Привремената народна скупштина донесе и прогласуе

ЗАКОН

ЗА ПОВЕЉАТА НА ОБЕДИНЕНИТЕ НАЦИИ

усвоена во Сан Франциско на 26 јуни 1945 година која гласи:

Член 1

Се одобруе и добива законска сила во Демократска Федеративна Југославија Повељата на Обединените нации, која е усвоена во Сан Франциско на 26 јуни 1945 година и која во превод гласи:

ПОВЕЉА УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА

Ми, народи Уједињених нација,
решени

да спасемо будућа покољена немани рата који је већ два пут у току нашег живота нанео човечанству неописиве патње, и

да поново потврдимо веру у основна права човека, у достојанство и вредност људске личности, у равноправност људи и жена и нација великих и малих, и

да успоставиме услове под којима се могу очувати правда и поштовање обавеза које проистичу из уговора и других извора меѓународног права, и

да помажемо социјални напредак и побољшање животних услова у све већој слободи.

Имајући у виду те циљеви

да спроводиме триељивост и заједно живимо у миру један с другим као добри суседи, и

да ујединиме наше снаге да бисмо одржали меѓународни мир и безбедност, и

да осигурамо, прихватањем начела и установљењем метода, да се оружана сила неће употребавати сем у општем интересу, и

да се користимо меѓународним механизмом за потстицање привредног и социјалног напретка свих народа,

Одлучили смо да удружимо наше напоре
ради постизања ових циљева.

Према томе, наше односне владе, преко претставника окупљених у граду Сан Франциску, који су поднели своја пуномџија, нађена у доброј и прописној форми, прихватиле су ову Повељу Уједињених нација и овим оснивају меѓународну организацију која ће бити позната под именом „Уједињене нације“.

ГЛАВА I

Циљеви и начела

Члан 1

Организација Уједињених нација има следеће циљеве:

1 Да очува меѓународни мир и безбедност и у ту сврху: да предузима ефективне колективне мере ради спречавања и отклањања свега што грози миру, и сузбијања аката агресије и других повреда мира и да оствари мирним средствима, у складу са начелима правде и меѓународног права, поравнање или решење меѓународних спорова или ситуација које би могле довести до повреде мира;

2. Да развија пријатељске односе меѓу нацијама, засноване на поштовању начела равноправности и самоопредељења народа, и да предузима друге одговарајуће мере за учвршћење свеопштег мира;

3. Да оствари меѓународну сарадњу решавањем меѓународних проблема привредне социјалне, културне и хуманитарне природе, и развијањем и потстицањем поштовања права човека и основних слобода за све без разлике расе, пола, језика или вере;

4 Да буде средиште одакле ће се доводити у склад рад нација на постизању ових општих циљева.

Члан 2

Организација Уједињених нација и њени чланови, у спровођењу циљева изложених у члану 1, радиће сходно следећим начелима:

1. Организација почива на начелу суверене једнакости свих својих чланова.

2. Сви чланови Организације испуњаваће савесно обавезе преузете по овој Повељи како би сваком од њих осигурали права и повластице које проистичу из чланства.

3. Сви чланови решаваће своје међународне спорове мирним средствима, на такав начин да међународни мир, безбедност и правда не буду доведени у опасност.

4. Сви чланови, у својим међународним односима, уздржаваће се од претње силом или од употребе силе која би била уперена против територијалног интегритета или политичке независности ма које државе или која би на ма који други начин била у супротности са циљевима Организације Уједињених нација.

5. Сви чланови пружаће Организацији Уједињених нација сваку помоћ у ма којој акцији коју би она предузела по овој Повељи, а уздржаваће се да даду помоћ ма којој држави против које је Организација Уједињених нација предузела превентивне или принудне мере.

6. Организација ће се старати да државе које нису њени чланови поступају сходно овим начелима уколико је то потребно ради одржања међународног мира и безбедности.

7. Ова Повеља не даје ни у ком погледу право Организацији Уједињених нација да се меша у питања која по својој суштини спадају у унутрашњу надлежност сваке државе, нити захтева од чланова Организације да таква питања износе на решавање према прописима ове Повеље, али ово начело неће дирати у примену принудних мера предвиђених у Глави VII.

ГЛАВА II.

Чланство

Члан 3

Чланови оснивачи Организације Уједињених нација су државе које, пошто су узеле учешћа на Конференцији Уједињених нација за међународну организацију у Сан Франциску или раније потписале Декларацију Уједињених нација од 1 јануара 1942 године, потпишу ову Повељу и ратификују је сходно Члану 110.

Члан 4

1. Пријем у чланство Организације Уједињених нација приступачан је свим другим мирољубивим државама које приме обавезе предвиђене овом Повељом, а способне су и вољне, по оцени Организације, да извршују ове обавезе.

2. Примање ових држава у чланство Организације Уједињених нација обављаће се одлуком Генералне скупштине на препоруку Савета безбедности.

Члан 5

Сваком члану Организације Уједињених нација против ког би Савет безбедности предузео превентивну или принудну акцију може Генерална скупштина, на препоруку Савета безбедности, обуставити вршење права и повластица чланства. Вршење ових права и повластица може Савет безбедности поново упоставити.

Члан 6

Члана Организације Уједињених нација који би у неколико махова повредио начела изложена у овој Повељи може Генерална скупштина, на предлог Савета безбедности, искључити из Организације.

ГЛАВА III

Органи

Члан 7

1. Као главни органи Организације Уједињених нација установљују се: Генерална скупштина, Савет безбедности, Привредни и социјални савет, Старијелски савет, Међународни суд правде и Секретаријат.

2. Помоћни органи за које би се нашло да су потребни могу се образовати сходно прописима ове Повеље.

Члан 8

Организација Уједињених нација неће постављати никаква ограничења у погледу права људи и жена да учествују у ма ком својству и под условима једнакости у њеним главним и помоћним органима.

ГЛАВА IV

Генерална скупштина

Састав

Члан 9

1. Генерална скупштина састоји се од свих чланова Организације Уједињених нација.

2. Ниједан члан неће имати више од пет представника у Генералној скупштини.

Функције и овлашћења

Члан 10

Генерална скупштина је овлашћена да расправља о свим питањима или предметима који спадају у оквир ове Повеље или се односе на овлашћења или функције ма ког органа предвиђеног у овој Повељи, и да по свим тим питањима и предметима, са изузетком који се помиње у члану 12, чини препоруке члановима Организације Уједињених нација или Савету безбедности, или и једном и другом.

Члан 11

1. Генерална скупштина је овлашћена да разматра општа начела сарадње у одржању међународног мира и безбедности, подразумевајући и начела на којима почива разоружање и регулисање наоружања и да у погледу тих чачела чини препоруке члановима Организације или Савету безбедности, или и једном и другом.

2. Генерална скупштина је овлашћена да расправља о свим питањима која се тичу одржања међународног мира и безбедности и која би била изнета пред њу од стране ма ког члана Организације Уједињених нација или Савета безбедности или од стране државе која није члан Организације Уједињених нација, саобразно прописима Члана 35, става 2, и може, у последу сваког таквог питања, са изузетком поменутих у Чл. 12, чинити препоруке заинтересованој држави или државама или Савету безбедности, или и једнима и другима. Свако питање по коме би било потребно предузети мере износиће Генерална скупштина пред Савет безбедности, било пре било после расматрања.

3. Генерална скупштина може скренути пажњу Савету безбедности на ситуације које би могле довести у опасност међународни мир и безбедност.

4. Овлашћења Генералне скупштине изложена у овом Члану не ограничавају општу примену Члана 10.

Члан 12

1. Док Савет безбедности у погледу ма ког спора или ситуације врши функције које су му додељене овом Повељом, Генерална скупштина неће моћи чинити никакву препоруку у погледу тога спора или ситуације, изузев ако би то Савет безбедности затражио.

2. Генерални секретар, са пристанком Савета безбедности, обавестиће Генералну скупштину приликом сваког заседања о свим предметима који се односе на одржање међународног мира и безбедности, а о којима расправља Савет безбедности, тако исто ће обавестити Генералну скупштину или чланове Организације Уједињених нација, ако Генерална скупштина не заседава, чим Савет безбедности престане да расправља о тим предметима.

Члан 13

1. Генерална скупштина организује проучавања и чини препоруке у циљу:

а) унапређивања међународне сарадње на политичком пољу и потстицања поступног развитка међународног права и његове кодификације;

б) унапређивања међународне сарадње у привредним, социјалним, културним, васпитним и здравственим областима и потпомагања остварења права човека и основних слобода за све без разлике расе, пола, језика или вере.

2. Остале одговорности функције и овлашћења Генералне скупштине у погледу предмета напред поменутих у ставу 1 (б) изложене су у Главама IX и X.

Члан 14

Придржавајући се одредаба Члана 12, Генерална скупштина је овлашћена да препоручује мере за мирно поравнање сваке ситуације, без обзира на њено порекло, за коју сматра да би могла нарушити опште благостање или пријатељске односе међу нацијама, подразумевајући и ситуације које би могле настати услед прекршаја оних одредаба ове Повеље које излажу циљеве и начела Организације Уједињених нација.

Члан 15

1. Генерална скупштина прима и расматра годишње и специјалне извештаје Савета безбедности;

ови извештаји обухватиће податке о мерама које је Савет безбедности одлучио да предузме или је предузео ради одржања међународног мира и безбедности.

2. Генерална скупштина прима и расматра извештаје других органа Уједињених нација.

Члан 16

Генерална скупштина обављаће функције које су јој додељене по Глави XII и XIII у вези са међународним системом старатељства, подразумевајући и одобрење уговора о старатељству у погледу предела који нису обележени као стратегиски.

Члан 17

1. Генерална скупштина расматра и одобрава буџет Организације.

2. Трошкове Организације носе њени чланови, како то Генерална скупштина расподели.

3. Генерална скупштина расматра и одобрава све финансијске и буџетске споразуме са специјализованим установама о којима је реч у Члану 57 и проверава административне буџете ових специјализованих установа у циљу чињења препорука односним установама.

Гласање

Члан 18

1. Сваки члан Генералне скупштине има један глас.

2. Одлуке Генералне скупштине по важним питањима доносе се већином од две трећине чланова који су присутни и који гласају. У ова питања спадају: препоруке односно одржања међународног мира и безбедности, избор несталних чланова Савета безбедности, избор чланова Привредног и социјалног савета и избор чланова Старатељског савета по ставу 1 (ц) Члана 86. примање нових чланова у Организацију Уједињених нација, обустава права и повластица које проистичу из чланства и искључивање чланова, питања која се односе на рад система старатељства и буџетска питања.

3. Одлуке по другим питањима, подразумевајући и одређивање накнадних категорија питања о којима ће се одлучивати већином од две трећине гласова, доносе се већином чланова који су присутни и који гласају.

Члан 19

Члан Организације Уједињених нација који је у застоју са плаћањем свог финансиског удела Организацији неће имати право гласа у Генералној скупштини ако је износ неплаћеног удела раван износу или превазилази износ удела који је дотични члан био дужан платити за последње две пуне године. Генерална скупштина може међутим одобрити том члану да гласа, ако је убеђена да је ово пропуштање плаћања настало под условима који су ван његове контроле.

Поступак

Члан 20

Генерална скупштина састаје се у редовна годишња заседања и у ванредна заседања, која би

према приликама била потребна. Ванредна заседања сазива Генерални секретар на тражење Савета безбедности или већине чланова Организације Уједињених нација.

Члан 21

Генерална скупштина прописује свој Пословник и бира свог Претседника за свако поједино заседање.

Члан 22

Генерална скупштина је овлашћена да образује помоћне органе које буде сматрала потребним за вршење својих функција.

ГЛАВА V

Савет безбедности

Састав

Члан 23

1. Савет безбедности састоји се од 11 чланова Организације Уједињених нација Република Кина, Француска, Савез Совјетских Социјалистичких Република, Уједињено Краљевство Велике Британије и Северне Ирске и Сједињене Америчке Државе стални су чланови Савета безбедности. Генерална скупштина бира шест других чланова Организације Уједињених нација као несталне чланове Савета безбедности, водећи при том нарочито рачуна, на првом месту колико су чланови Организације Уједињених нација допринели одржању међународног мира и безбедности и другим циљевима Организације, а такође и о правичној географској расподели.

2. Нестални чланови Савета безбедности бирају се на рок од две године. При првом избору несталних чланова, међутим, тројица ће бити бирани на рок од једне године. Члан који одлази не може се одмах наново бирати.

3. Сваки члан Савета безбедности има по једног претставника.

Функције и овлашћења

Члан 24

1. Да би се осигурала брза и ефикасна акција Организације Уједињених нација, њени чланови поверавају Савету безбедности главну одговорност за одржавање међународног мира и безбедности и сагласни су да у вршењу свих својих дужности на основу ове одговорности Савет безбедности поступа у њихово име.

2. Обављајући ове дужности Савет безбедности поступа у складу са циљевима и начелима Организације Уједињених нација. Посебна овлашћења дата Савету безбедности ради обављања свих дужности изложена су у Главама VI, VII, VIII и XII.

3. Савет безбедности подноси годишње и, по потреби, посебне извештаје Генералној скупштини на разматрање.

Члан 25

Чланови Организације Уједињених нација обавезују се да ће примити и извршити одлуке Савета безбедности у складу са овом Повељом.

Члан 26

Ради што бољег организовања и одржања међународног мира и безбедности уз што мање расипања на наоружање људских енергија и привредних добара света Савет безбедности сноси одговорност за израду, уз припомоћ Комитета војног штаба поменутог у Члану 47, планова који ће бити поднесени члановима Организације Уједињених нација у циљу успостављања система о регулисању наоружања.

Гласање

Члан 27

1. Сваки члан Савета безбедности има један глас.

2. Одлуке Савета безбедности о предметима поступка доносе се потврдиом гласовима седморице чланова.

3. Одлуке Савета безбедности о свим другим предметима доносе се потврдиом гласовима седморице чланова убрајајући сагласне гласове сталних чланова, под условом да се код одлука по Глави VI и става 3 Члана 52 страна која се налази у спору мора уздржати од гласања.

Поступак

Члан 28

1. Савет безбедности биће организован тако да може радити непрекидно. У том циљу, сваки члан Савета безбедности имаће увек свог претставника у седишту Организације.

2. Савет безбедности одржава периодичне састанке на којима сваки његов члан може, ако жели, бити заступљен од члана владе или другог нарочито одређеног претставника.

3. Савет безбедности може одржавати састанке ван седишта Организације у местима која ће по његовој оцени најбоље олакшати његов рад.

Члан 29

Савет безбедности може образовати помоћне органе које сматра потребним за обављање својих функција.

Члан 30

Савет безбедности прописује свој пословник којим одређује и начин избора свог Претседника.

Члан 31

Сваки члан Организације Уједињених нација који није члан Савета безбедности може учествовати, без права гласа у расправљању сваког питања изнесеног пред Савет безбедности кад год Савет безбедности нађе да су интереси тога члана доведени нарочито у питање.

Члан 32

Сваки члан Организације Уједињених нација који није члан Савета безбедности или свака држава која није члан Организације Уједињених нација, ако је страна у спору о којем расправља Савет безбедности, биће позвана да учествује, без права гласа, у расправ-

љању тог спора. Савет безбедности одредиће услове, које сматра праведним, за учествовање државе која није члан Организације Уједињених нација.

ГЛАВА VI

Мирно решавање спорова

Члан 33

1. Парничне стране у ма ком спору чије би настављање могло довести у опасност међународни мир и безбедност тражиће, пре свега, решење путем преговора, анкете, посредовања, концилијације, арбитраже, судског решавања, прибегавања регионалним установама или споразумима или другим мирним средствима, према свом властитом избору.

2. Савет безбедности, кад буде сматрао потребним, позваће парничне стране да спор реше овим средствима.

Члан 34

Савет безбедности може вршити истрагу по сваком спору или свакој ситуацији која би могла довести до међународног трвења или се изродити у спор, како би утврдио да ли настављање овог спора или ситуације доводи у опасност одржање међународног мира и безбедности.

Члан 35

1. Сваки члан Организације Уједињених нација може скренути пажњу Савету безбедности или Генералној скупштини на сваки спор или сваку ситуацију чија је природа изложена у Члану 34.

2. Држава која није члан Организације Уједињених нација може скренути пажњу Савету безбедности или Генералној скупштини на сваки спор у ком се она појављује као једна од парничних страна, под условом да прими унапред, за овај спор, обавезе мирног решавања прописане овом Повељом.

3. Рад Генералне скупштине по предметима на које јој је скренута пажња подлеже одредбама Члана 11 и 12.

Члан 36

1. Савет безбедности може у ма ком стадијуму спора чија је природа изложена у Члану 33 или ситуације исте природе препоручити одговарајуће поступке или методе поравнања.

2. Савет безбедности дужан је узети у обзир сваки поступак за решавање спора који је већ усвојен од парничних страна.

3. Кад буде чинио препоруке по овом Члану, Савет безбедности такође је дужан водити рачуна да се правни спорови, по правилу, имају упућивати од парничних страна Међународном суду правде, саобразно одредбама Статута тога Суда.

Члан 37

1. Ако парничне стране у спору чија је природа одређена у Члану 33 не би успеле да спор реше средствима која се помињу у том Члану, онда ће га упутити Савету безбедности.

2. Ако Савет безбедности нађе да продужење спора може стварно довести у опасност одржање међународног мира и безбедности одлучиће да ли да

приступи акцији по Члану 36 или да препоручи услове решења које би сматрао пригодним.

Члан 38

Не дирајући у одредбе Члана 33 до 37, Савет безбедности може, ако све парничне стране у ма ком спору то затраже, учинити препоруке парничним странама у циљу мирног решења спора.

ГЛАВА VII

Рад у случају претње миру, повреде мира и дела напада

Члан 39

Савет безбедности утврђује постојање ма какве претње миру, повреде мира или дела напада и чини препоруке или одлучује какве мере треба предузети саобразно члановима 41 и 42 да се одржи или успостави међународни мир и безбедност.

Члан 40

Да би се спречило погоршање ситуације, Савет безбедности може, пре но што учини препоруку или донесе одлуку о мерама предвиђеним у Члану 39, позвати заинтересоване парничне стране да се саобразе привременим мерама које сматра потребним или пожељним. Ове привремене мере неће дирати у права, захтеве или положај заинтересованих страна. Савет безбедности дужан је водити рачуна о неиспуњавању тих привремених мера.

Члан 41

Савет безбедности је овлашћен да одлучи које ће се мере, које не повлаче употребу оружане силе, употребити ради извршења његових одлука, и може упутити позив члановима Организације Уједињених нација да се саобразе тим мерама. Ове мере могу обухватити потпун или делимичан прекид привредних односа и железничких, поморских, ваздушних, поштанских, телеграфских, радиографских и других саобраћајних веза, а и прекид дипломатских односа.

Члан 42

Ако Савет безбедности сматра да су мере предвиђене у Члану 41 недовољне или су се показале као недовољне, може предузети акцију ваздушним, поморским или сувоземним снагама потребним ради одржања или успостављања међународног мира и безбедности. Таква акција може обухватити демонстрације, блокаду и друге операције ваздушним, поморским и сувоземним снагама чланова Организације Уједињених нација.

Члан 43

1. Сви чланови Организације Уједињених нација у циљу да допринесу одржању међународног мира и безбедности обавезују се да ставе на расположење Савету безбедности, на његов позив и у складу са специјалним уговором или уговорима, оружане снаге, помоћ и олакшице, подразумевајући и право пролаза, потребне ради одржања међународног мира и безбедности.

2. Овај уговор или уговори одредиће бројно стање и родове снага, њихов ступањ приправности и општи распоред и природу повластица и помоћи које се имају пружити.

3. Напред поменути уговор или уговори биће предмет преговора који ће се повести што је могуће пре на иницијативу Савета безбедности. Они ће бити закључени између Савета безбедности и чланова или између Савета безбедности и група чланова Организације Уједињених нација и биће ратификовани од држава потписница сходно њиховим односним уставним поступцима.

Члан 44

Кад Савет безбедности одлучи да употреби силу, он ће, пре но што затражи од члана који не заседава у њему да стави на расположење оружане снаге испуњујући обавезе преузете по Члану 43, позвати тог члана да, ако жели, учествује у одлукама Савета безбедности, уколико се оне односе на употребу контингената оружаних снага тога члана.

Члан 45

Да би оспособили Организацију Уједињених нација да може предузимати хитне војне мере, чланови Организације државе у сваком моменту расположиве националне ваздухопловне контингенте за комбиновану међународну принудну акцију. Снага и ступањ приправности ових контингената и планове за њихову комбиновану акцију одредиће Савет безбедности уз припомоћ Комитета војног штаба, у границама постављеним у специјалном уговору или уговорима поменутих у Члану 43.

Члан 46

Планове за дејство оружане силе израдиће Савет безбедности уз припомоћ Комитета војног штаба.

Члан 47

1. Образује се Комитет војног штаба као саветодавни и помоћни орган Савета безбедности по свим питањима која се односе на војне потребе Савета безбедности у сврху одржавања међународног мира и безбедности, на употребу и командовање оружаним снагама које су му стављене на расположење, на регулисање наоружања и евентуално на разоружање.

2. Комитет Војног штаба састојаће се од начелника штабова сталних чланова Савета безбедности или њихових заступника. Сваки члан Организације Уједињених нација, који није стално заступлен у Комитету, биће позван од Комитета да му се придружи кад год успешно обављање дужности Комитета захтева учествовање тога члана у његовом раду.

3. Комитет Војног штаба, који је потчињен Савету безбедности, сноси одговорност за стратемско руковођење свим оружаним снагама стављеним на расположење Савету безбедности. Питања која се односе на командовање тим снагама биће регулисана накондано.

4. Комитет Војног штаба, по овлашћењу Савета безбедности и после саветовања са одговарајућим регионалним установама, може образовати регионалне поткомитете.

Члан 48

1. Мере потребне за извршење одлука Савета безбедности у циљу одржања међународног мира и безбедности предузимају сви чланови организације Уједињених нација или само неки, како то Савет безбедности одреди.

2. Ове одлуке извршују чланови Организације Уједињених нација како непосредно, тако и дејствујући кроз одговарајуће међународне установе чији су они чланови.

Члан 49

Чланови Организације Уједињених нација узajамно ће један другогa потпомагати у извршавању мера одлучених од Савета безбедности.

Члан 50

Ако Савет безбедности предузме превентивне или принудне мере против ма које државе, свака друга држава, била она члан Организације Уједињених нација или не, која би се нашла пред специјалним привредним проблемима искрслим услед извршења поменутих мера, има право да консултује Савет безбедности у погледу решавања тих проблема.

Члан 51

Ова Повеља не вређа ни у ком погледу природно право на индивидуалну и колективну самоодбрану у случају оружаног напада против ма кога члана Организације Уједињених нација, док Савет безбедности не предузме потребне мере да би се одржао међународни мир и безбедност. Мере предузете од чланова Организације у вршењу права самоодбране биће одмах саопштене Савету безбедности и неће ни на који начин доводити у питање овлашћења и одговорност Савета безбедности по овој Повељи да предузме у свако доба акцију коју би сматрао потребном ради одржања или успостављања међународног мира и безбедности.

ГЛАВА VIII

Регионални уговори

Члан 52

1. Ова Повеља ни на који начин не искључује постојање регионалних уговора или установа чија је сврха да се баве предметима одржања међународног мира и безбедности подесним за регионалну акцију, под условом да су ти уговори или установе и њихов рад у складу са циљевима и начелима Организације Уједињених нација.

2. Чланови Организације Уједињених нација који су ступили у овакве уговоре или образовали овакве установе, учиниће сваки напор да постигну мирно решење локалних спорова на основу тих регионалних уговора или преко тих регионалних установа пре него што их изнесу пред Савет безбедности.

3. Савет безбедности потстицаће развој мирног решавања локалних спорова на основу ових регионалних уговора или преко регионалних установа било на иницијативу заинтересованих држава или на своју сопствену иницијативу.

4. Овај Члан ни у ком погледу не дира у примену чланова 34 и 35.

Члан 53

1. Савет безбедности, кад год је то целисходно, користиће се овим регионалним уговорима или установама ради предузимања принудне акције под својим руководством. Али никаква принудна акција неће бити предузета по регионалним уговорима или од регионалних установа без олобрења Савета безбедности, изузимајући мере против ма које непријатељске државе, према дефиницији става 2 овог Члана, поменуте у Члану 107 или предвиђене у регионалним споразумима ултереним против обнављања агресивне политике од стране ма које од тих држава, све докле док Организација не буде могла, на захтев заинтересованих влада, узети одговорност за спречавање даље агресије од тих држава.

2. Израз „непријатељска држава“, како је употребљен у ставу 1 овог Члана, примењује се на сваку државу која је за време Другог светског рата била непријатељ ма ког потписника ове Повеље.

Члан 54

Савет безбедности биће редовно и исцрпно обавештаван о предузетим или намераваним корацима по регионалним уговорима или од регионалних установа у циљу одржавања међународног мира и безбедности.

ГЛАВА IX

Међународна привредна и социјална сарадња

Члан 55

У циљу стварања услова стабилности и благостања који су потребни ради мирних и пријатељских односа међу нацијама заснованим на поштовању начела равноправности и самоопредељења народа, Организација Уједињених нација помагаће:

а) побољшање животних услова, пуно запослење и развитак привредног и социјалног напретка;

б) решавање међународних привредних, социјалних, здравствених и сличних проблема и међународну културну и васпитну сарадњу; и

в) свеопште поштовање и заштиту права човека и основних слобода за све без разлике расе, пола, језика или вере.

Члан 56

Сви чланови Организације обавезују се да ће предузети сваку заједничку и појединачну акцију и сарадњу са Организацијом ради остварења циљева изложених у Члану 55.

Члан 57

1. Поједине специјализоване установе образоване на основу међународних уговора које имају обимне међународне одговорности, одређене њиховим основним статутима, у привредним, социјалним, културним, васпитним, здравственим и сродним областима, биће повезане са Организацијом Уједињених нација саобразно одредбама Члана 63.

2. Установе које ће на овај начин бити стављене у везу са Организацијом Уједињених нација називају се у даљем тексту ове Повеље „специјализоване установе“.

Члан 58

Организација чини препоруке за координацију политике и активности специјализованих установа.

Члан 59

Организација, кад год је целисходна, даје иницијативу за преговоре између заинтересованих држава ради образовања нових специјализованих установа, потребних за испуњење циљева постављених у Члану 55.

Члан 60

Одговорност за обављање функција Организације изложених у овој Глави сносиће Генералне скупштине и, под руководством Генералне скупштине, Привредни и социјални савет који у ову сврху ужива овлашћења поменута у Глави X.

ГЛАВА X

Привредни и социјални савет

Састав

Члан 61

1. Привредни и социјални савет састоји се од осамнаест чланова Организације Уједињених нација које бира Генерална скупштина.

2. Под условом одредаба става 3, шесторица чланова Привредног и социјалног савета биће бирани сваке године на рок од три године. Чланови који одлазе могу се одмах наново бирати.

3. Приликом првог избора биће изабрано осамнаест чланова Привредног и социјалног савета. Рок мандата шесторице овако изабраних чланова истиче на крају прве године, а шесторице других на крају друге године, сходно прописима Генералне скупштине.

4. Сваки члан Привредног и социјалног савета има по једног претставника.

Функције и овлашћења

Члан 62

1. Привредни и социјални савет овлашћен је да врши или организује проучавања и да подноси или прима извештаје по међународним привредним, социјалним, културним, здравственим и сродним предметима и по свим тим предметима може чинити препоруке Генералној скупштини, члановима Организације Уједињених нација и заинтересованим специјализованим установама.

2. Он је овлашћен да чини препоруке у циљу потстицања поштовања и заштите права човека и основних слобода за све.

3. Он је овлашћен да припрема предлоге конвенција ради подношења Генералној скупштини по предметима који спадају у његову надлежност.

4. Он је овлашћен да, у сагласности са правилима прописаним од Организације Уједињених нација, сазива међународне конференције по предметима који спадају у његову надлежност.

Члан 63

1. Привредни и социјални савет овлашћен је да закључује уговоре ма са којом установом помену-

том у Члану 57 ради одређивања услова под којима ће дотична установа ступити у везу са Организацијом Уједињених нација. Ови уговори подлеже одобрењу Генералне скупштине.

2. Он је овлашћен да координира рад специјализованих установа путем саветовања са тим установама и препорука које ће им чинити, а и путем препорука Генералној скупштини и члановима Организације Уједињених нација.

Члан 64

1. Привредни и социјални савет је овлашћен да предузима целисходне кораке ради добијања редовних извештаја од специјализованих установа. Он је овлашћен да са члановима Организације Уједињених нација и специјализованим установама склапа споразуме ради добијања извештаја о мерама које ће се предузети за извршење његових препорука и препорука Генералне скупштине учињених по предметима који спадају у његову надлежност

2. Он је овлашћен да Генералној скупштини упућује своје примедбе на те извештаје.

Члан 65

Привредни и социјални савет је овлашћен да даје обавештења Савету безбедности и да потпомаже Савет безбедности, на његов захтев.

Члан 66

1. Привредни и социјални савет обавља функције које спадају у његову надлежност у вези са извршењем препорука Генералне скупштине.

2. Он је овлашћен да са одобрењем Генералне скупштине обавља послове на захтев чланова организације Уједињених нација или на захтев специјализованих установа.

3. Он обавља и остале функције које су побројане у другим одељцима ове Повеље или функције које би му могле бити додељене од Генералне скупштине.

Гласање

Члан 67

1. Сваки члан Привредног и социјалног савета има један глас.

2. Одлуке Привредног и социјалног савета доносе се већином чланова који су присутни и који гласају.

Поступак

Члан 68

Привредни и социјални савет образује комисије које ће се бавити привредним и социјалним питањима и унапређивањем права човека, као и друге комисије које би биле потребне ради обављања његових функција.

Члан 69

Привредни и социјални савет позива сваког члана Организације Уједињених нација да учествује, без права гласа, у његовим дискусијама по сваком предмету од нарочитог интереса за тог члана.

Члан 70

Привредни и социјални савет је овлашћен да учини све што треба како би претставници специјализованих установа могли учествовати, без права гласа, у његовим расправама, као и у расправама у комисијама које су од њега образоване, а и да би његови претставници могли учествовати у расправама у специјализованим установама.

Члан 71

Привредни и социјални савет је овлашћен да закључује одговарајуће споразуме који ће му омогућити да се саветује са организацијама које немају карактер државних установа а оаве се предметима његове надлежности. Ови споразуми могу бити закључени са међународним организацијама, и где год је целисходно, са националним организацијама, после саветовања са дотичним чланом Организације Уједињених нација.

Члан 72

1. Привредни и социјални савет прописује свој пословник којим ће обухватити начин избора свог председника.

2. Привредни и социјални савет састаје се према указаној потреби сходно свом пословнику који ће садржавати и одредбе о сазиву састанака на захтев већине чланова.

ГЛАВА XI

Декларација о несамоуправним територијама

Члан 73

Чланови Организације Уједињених нација који имају или преузму одговорност за управљање територијама чији народи још нису достигли пуну меру самоуправе признају начело да су интереси становништва ових територија од првенственог значаја, и примају, као свету дужност, обавезу да унапређују у највећој могућој мери, у границама система међународног мира и безбедности, успостављеном овом Повељом, благостање становништва ових територија и у том циљу:

а) да осигурају, уз дужно поштовање културе дотичних народа, њихов политички, привредни, социјални и васпитни напредак, праведно поступање са њима, њихову заштиту против злоупотреба;

б) да развију самоуправу, воде рачуна о политичким тежњама народа и потпомажу их у поступном развоју њихових слободних политичких установа према посебним околностима сваке територије и њених народа и према њиховим разним степенима напретка;

в) да учвршћују међународни мир и безбедност;

г) да унапређују конструктивне мере развоја, да потстичу научна испитивања и сарађују једни с другима и, кад год је то целисходно, са специјализованим међународним телима, у циљу практичног остварења социјалних, привредних и научних циљева изложених у овоме Члану; и

д) да, под условима ограничења која безбедност и уставни обзира налажу, достављају редовно Генералном секретару, ради обавештења, статистичке и друге податке техничке природе, који се односе на

привредне, социјалне и васпитне прилике у територијама за које су одговорни, изузимајући територије на које се примењују Главе XII и XIII.

Члан 74

Чланови Организације Уједињених нација споразумни су такође да њихова политика према територијама на које се ова Глава примењује, иста као и у областима метрополе, мора бити заснована на општем начелу доброг суседства, водећи у пуној мери рачуна о интересима и благостању осталих делова света у социјалним, привредним и трговинским предметима.

ГЛАВА XII

Међународни систем старатељства

Члан 75

Организација Уједињених нација установиће, под својим руководством, међународни систем старатељства ради управљања територијама које могу бити подвргнуте овом систему накнадним појединачним уговорима и ради надзора над тим територијама. Поменуте територије називају се у даљем тексту ове Повеље „територије под старатељством“.

Члан 76

Основна намена система старатељства, у складу са циљевима Организације Уједињених нација, изложеним у Члану 1 ове Повеље, биће:

- а) да учвршћује међународни мир и безбедност;
- б) да унапређује политички, привредни, социјални и васпитни напредак становништва територија под старатељством и њихов постепени развитак у правцу самоуправе или независности како најбоље одговара специјалним околностима сваке територије и њених народа и слободно израженим жељама дотичних народа и како предвиђају одредбе појединих уговора о старатељству;
- в) да потстиче поштовање права човека и основних слобода за све без разлике расе, пола, језика или вере и да потстиче признање међузависности народа целог света;
- г) да осигура подједнако поступање у социјалним, привредним и трговинским предметима према свим члановима Организације Уједињених нација и њиховим држављанима, а такође и подједнако поступање према овим последњим у изрицању правде, не ометајући остварење напред изложених циљева и под условом одредаба Члана 80.

Члан 77

1. Систем старатељства примењује се на територије следећих категорија, које му могу бити подвргнуте по уговорима о старатељству:

- а) територије које се сада држе под мандатом;
- б) територије које могу бити одузете од непријатељских држава као последица Другог светског рата; и
- в) територије драговољно подвргнуте овом систему од држава одговорних за њихово управљање.

2. Питање, које ће територије у напред изложеним категоријама бити подвргнуте систему старатељства и под којим условима, биће предмет накнадног уговора.

Члан 78

Систем старатељства неће се примењивати на територије које су постале члановима Организације Уједињених нација, међу којима ће се односи заснивати на поштовању начела суверене једнакости.

Члан 79

Услови старатељства за сваку територију која је подвргнута систему старатељства, подразумевајући и све њихове измене и допуне, биће утврђени уговором између непосредно заинтересованих држава, убрајајући овде и мандаторску силу у случају територија које поједини чланови Организације Уједињених нација држе под мандатом, и биће одобрени како је предвиђено у члановима 83 и 85.

Члан 80

1. Изузимајући све што би могло бити уговорено у појединачним уговорима о старатељству који ће бити закључени сходно члановима 77, 79 и 81 а којим ће поједине територије бити подвргнуте под систем старатељства и све дотле док ови уговори не буду закључени, ниједна одредба ове Главе неће се схватити као да на ма који начин мења ма која права ма које државе или ма којих народа, а ни одредбе постојећих међународних аката којих би поједини чланови Организације Уједињених нација били уговорне стране.

2. Став 1 овог Члана неће се тумачити као да даје повода одуговлачењу или одлагању преговора о уговорима којима ће мандатске и друге територије бити подвргнуте под систем старатељства како је то предвиђено у Члану 77, нити пак одуговлачењу или одлагању закључења поменутих уговора.

Члан 81

Уговор о старатељству обухвата у сваком посебном случају услове под којима ће се управљати територијама под старатељством и одређује власт која ће вршити управу над овим територијама. Поменута власт, која се у даљем тексту ове Повеље назива „Управна власт“, је једна или више држава или сама Организација Уједињених нација.

Члан 82

У сваком уговору о старатељству може се одредити стратеска област или области које могу делимично или у целости обухватити територију под старатељством на коју се овај уговор примењује, не дирајући ни у који посебни уговор или уговоре закључене по Члану 43.

Члан 83

1. Све функције Организације Уједињених нација које се односе на стратеске области, подразумевајући и одобравање услова уговора о старатељству њихових измена и допуна, врши Савет безбедности.

2. Основне тежње изложене у Члану 76 примењиваће се на народ сваке поједине стратегиске области.

3. Савет безбедности, придржавајући се одредаба уговора о старатељству и не дирајући у обзире безбедности, користиће се потпором Старатељског савета како би обављао оне функције Организације Уједињених нација по систему старатељства које се односе на политичке, привредне, социјалне и васпитне предмете у дотичним стратегиским областима.

Члан 84

Дужност управне власти је да осигура да територија под старатељством узме удела у одржању међународног мира и безбедности. У ту сврху, управна власт може употребљавати добровољачке снаге, олакшице и помоћ од територија под старатељством ради испуњења обавеза према Савету безбедности, преузетих у овом погледу од управне власти а и ради локалне одбране и одржања реда и закона унутар територије под старатељством.

Члан 85

1. Функције Организације Уједињених нација у односу на уговоре о старатељству за све области које нису означене као стратегиске, подразумевајући и одобравање услова уговора о старатељству и њихових измена и допуна, врши Генерална скупштина.

2. Старатељски савет, радећи под руководством Генералне скупштине, помаже Генералну скупштину у вршењу ових функција.

ГЛАВА XIII

Старатељски савет

Састав

Члан 86

1. Старатељски савет сачињавају следећи чланови Организације Уједињених нација:

а) чланови Организације који управљају територијама под старатељством;

б) чланови Организација који су поменути поименично у Члану 23, а који не управљају територијама под старатељством; и

в) онолико других чланова изабраних на рок од три године од Генералне скупштине колико је потребно да би се осигурало да укупан број чланова Старатељског савета буде подједнако подељен између чланова Организације Уједињених нација који управљају територијама под старатељством и чланова који тим територијама не управљају.

2. Сваки члан Старатељског савета одређује једно нарочито квалификовано лице да га у њему заступа.

Функције и овлашћења

Члан 87

1. Генерална скупштина и, под њеним руководством, Старатељски савет, вршећи своју функцију, овлашћени су:

а) да разматрају извештаје које подноси Управна власт;

б) да примају петиције и да их разматрају, саветујући се са Управном влашћу;

в) да чине што треба за повремене посете односним територијама под старатељством, кад и како се у томе споразумеју са Управном влашћу; и

г) да предузимају све друге радње, саобразно одредбама уговора о старатељству.

Члан 88

Старатељски савет израђује упитник односно политичког, привредног, социјалног и васпитног напретка становништва сваке поједине територије под старатељством, а на основу тог упитника Управна власт за сваку територију под старатељством подноси, у границама своје надлежности, годишњи извештај Генералној скупштини.

Гласање

Члан 89

1. Сваки члан Старатељског савета има један глас.

2. Одлуке Старатељског савета доносе се већином чланова који су присутни и који гласају.

Поступак

Члан 90

1. Старатељски савет прописује свој пословник којим ће обухватити и начин избора свог претседника.

2. Старатељски савет састаје се, према указаној потреби, сходно свом пословнику који ће садржавати и одредбу о сазиву састанака на захтев већине његових чланова.

Члан 91

Старатељски савет, кад год је то целисходно, користиће се потпором Привредног и социјалног савета као и специјализованих установа у погледу питања којима се оне баве.

ГЛАВА XIV

Међународни суд правде

Члан 92

Међународни суд правде је главни судски орган Организације Уједињених нација. Он функционише према приложеном статуту, који је израђен на основу Статута Сталног суда међународне правде, и чини саставни део ове Повеље.

Члан 93

1. Сви чланови Организације Уједињених нација јесу *ipso facto* уговорне стране Статута Међународног суда правде.

2. Држава која није члан Организације Уједињених нација може постати уговорна страна Статута Међународног суда правде под условима које у сваком поједином случају одређује Генерална скупштина на препоруку Савета безбедности.

Члан 94

1. Сваки члан Организације Уједињених нација обавезује се да ће се саобразити одлуци Међународног суда правде у сваком предмету у којем је он једна од спорних страна.

2. Ако ма која спорна страна у појединим предметима не изврши обавезе које на њу падају по пресуди изреченој од Суда, друга страна може се обратити Савету безбедности, који може, ако сматра потребним, учинити препоруку или одлучити мере којима ће се прибећи да би се изречена пресуда извршила.

Члан 95

Ниједна одредба ове Повеље не спречава чланове Организације Уједињених нација да решење својих спорова поверавају другим судовима у смислу уговора који већ постоји или који ће убудуће бити закључени.

Члан 96

1. Генерална скупштина или Савет безбедности овлашћени су да затраже од Међународног суда правде да да саветодавно мишљење по сваком правном питању.

2. Други органи Организације Уједињених нација и специјализоване установе, које Генерална скупштина може на то у свако доба овластити, могу такође тражити саветодавно мишљење од Суда по правним питањима која би искрсла у оквиру њихове активности.

ГЛАВА XV

Секретаријат

Члан 97

Секретаријат се састоји од Генералног секретара и особља потребног Организацији. Генералног секретара именује Генерална скупштина на препоруку Савета безбедности. Од је главни административни службеник организације.

Члан 98

Генерални секретар дела у том својству на свим састанцима Генералне скупштине, Савета безбедности, Привредног и социјалног савета и Старатељског савета, а обавља и све остале дужности које би му ови органи поверили. Генерални секретар подноси Генералној скупштини годишњи извештај о раду Организације.

Члан 99

Генерални секретар може скренути пажњу Савету безбедности на свако питање које по његовом мишљењу може довести у опасност одржање међународног мира и безбедности.

Члан 100

1. У вршењу својих дужности Генерални секретар и особље Организације неће тражити или примати инструкције ни од које владе нити пак од које друге власти изван Организације Уједињених нација. Они ће се уздржавати од сваког рада који не би био подударан са њиховим положајем међународних чиновника одговорних једино Организацији.

2. Сваки члан Организације Уједињених нација обавезује се да ће поштовати искључиво међуна-

родни карактер дужности Генералног секретара и особља Организације и да неће покушавати да њих утиче у отпављању ових дужности.

Члан 101

1. Особље поставља Генерални секретар, према правилницима које прописује Генерална скупштина.

2. Потребно особље биће додељено на стални рад Привредном и социјалном савету и Старатељском савету и, уколико је потребно, другим органима Организације Уједињених нација. Ово особље биће саставни део Секретаријата.

3. Приликом постављења особља и одређивања услова службе узете се првенствено у обзир потреба да се обезбеди највећи ступањ марљивости, спреме и личних особина. Потребна пажња обратиће се на важност регрутовања особља на најширој могућој географској основи.

ГЛАВА XVI

Разне одредбе

Члан 102

1. Сваки уговор и сваки међународни споразум који је био закључен од ма ког члана Организације Уједињених нација, пошто ова Повеља ступи на снагу, биће, чим буде могуће, регистрован у Секретаријату и од њега објављен.

2. Ниједна уговорна страна ма ког таквог уговора или међународног споразума, који није регистрован сходно одредбама става 1 овог Члана, не може се позивати на тај уговор или споразум ни пред којим органом Организације Уједињених нација.

Члан 103

У случају неподударности између обавеза чланова Организације Уједињених нација по овој Повељи и њихових обавеза по ма ком другом међународном споразуму, њихове обавезе по овој Повељи биће меродавне.

Члан 104

Организација ужива на територији сваког свог члана правну способност потребну за вршење својих циљева.

Члан 105

1. Организација ужива на територији сваког свог члана повластице и имунитет потребан за постигнуће својих циљева.

2. Претставници чланова Организације Уједињених нација и чиновници Организације уживају на сличан начин повластице и имунитет потребан за независно вршење својих функција у вези са Организацијом.

3. Генерална скупштина може чинити препоруку у циљу одређивања свих појединости које се односе на примену става 1 и 2 овог Члана, или у ту сврху предлагати конвенције члановима Организације Уједињених нација.

ГЛАВА XVII

Прелазне одредбе о безбедности

Члан 106

Док не ступе на снагу поједини посебни уговори поменути у Члану 43, који по мишљењу Савета безбедности пружају Савету безбедности могућност да отпочне вршење својих дужности по Члану 42, потписници Декларације четири нације, од 30 октобра 1943 године, у Москви, и Француска, приступиће, саобразно одредбама става 5 ове Декларације, међусобном саветовању и, по потреби, саветовању са другим члановима Организације Уједињених нација у циљу предузимања заједничке акције, у име Организације, која би била потребна ради одржања међународног мира и безбедности.

Члан 107

Ниједна одредба ове Повеље не обеснажава нити спречава акцију у односу на ма коју државу која је за време Другог светског рата била непријатељ ма које државе потписнице ове Повеље, предузету или одобрену, као последицу тог рата од влада које сносе одговорност за ту акцију.

ГЛАВА XVIII

Измене и допуне

Члан 108

Измене и допуне ове Повеље ступају на снагу за све чланове Организације Уједињених нација кад буду изгласане од две трећине чланова Генералне скупштине и ратификоване од две трећине чланова Организације Уједињених нација, убрајајући све сталне чланове Савета безбедности, саобразно њиховим уставним поступцима.

Члан 109

1. У циљу ревизије ове Повеље може се одржати Генерална конференција чланова Организације Уједињених нација на дан и у месту који ће се утврдити гласовима већине од две трећине чланова Генералне скупштине и гласовима ма којих седморице чланова Савета безбедности. Сваки члан Организације Уједињених нација имаће један глас на тој Конференцији.

2. Све измене ове Повеље које Конференција препоручи већином од две трећине ступају на снагу кад буду ратификоване од две трећине чланова Организације Уједињених нација, убрајајући све сталне чланове Савета безбедности, саобразно са њиховим уставним поступцима.

3. Ако ова Конференција не буде одржана пре десетог годишњег заседања Генералне скупштине по ступању у живот ове Повеље, предлог за сазив такве Конференције биће стављен на дневни ред тог заседања Генералне скупштине и Конференција ће се одржати ако то буде одлучено већином гласова. Генералне скупштине и гласовима седморице ма којих чланова Савета безбедности.

ГЛАВА XIX

Ратификација и потпис

Члан 110

1. Ова Повеља биће ратификована од држава потписница саобразно њиховим односним уставним поступцима.

2. Ратификације биће депоноване код владе Сједињених Америчких Држава која ће по сваком извршеном депоновању извести све државе потписнице као и Генералног секретара Организације Уједињених нација кад он буде именован,

3. Ова Повеља ступа на снагу по депоновању ратификација Републике Кине, Француске, Савеза Совјетских Социјалистичких Република, Уједињене Краљевине Велике Британије и Северне Ирске, Сједињених Америчких Држава и већине осталих држава потписница. Протокол о депонованим ратификацијама биће затим састављен од владе Сједињених Америчких Држава која ће га, у препису, доставити свим државама потписницама.

4. Државе потписнице ове Повеље, које је ратификују пошто је она већ ступила на снагу, постају чланови оснивачи Организације Уједињених нација на дан депоновања својих односних ратификација.

Члан 111

Ова Повеља, чији су кинески, француски, руски, енглески и шпански текст подједнако пуноважни, остаће депонована у архивама владе Сједињених Америчких Држава. Прописно оверени преписи биће достављени од те владе владама осталих држава потписница.

У ПОТВРЛУ ЧЕГА претставници влада Уједињених нација потписали су ову Повељу.

РАЂЕНО у граду Сан Франциску, двадесет шестог јуна хиљаду девет стотина четрдесет пете године.

СТАТУТ МЕЂУНАРОДНОГ СУДА ПРАВДЕ

Члан 1

Међународни суд правде, установљен Повељом Уједињених нација као главни судски орган Организације Уједињених нација биће образован и радиће сходно одредбама овога Статута.

ГЛАВА I

Устројство суда

Члан 2

Суд се састоји од колегијума независних судија, изабраних без обзира на њихову народност између лица са високим моралним особинама, која имају све услове који се траже у њиховим односним земљама за постављење на највиша судска звања или су правници познати по својој стручности у међународном праву.

Члан 3

1. Суд сачињавају петнаест чланова од којих само по један може бити држављанин једне исте државе.

2. Лице за које би се могло претпоставити да је држављанин две државе, сматраће се да је држављанин оне државе у којој оно обично врши своја грађанска и политичка права.

Члан 4

1. Чланове Суда бира Генерална скупштина и Савет безбедности са листе лица предложених од националних група Сталног арбитражног суда, саобразно следећим одредбама.

2. Што се тиче чланова Организације Уједињених нација који нису заступљени у Сталном арбитражном суду, кандидате предлажу националне групе које су у ту сврху одређене од њихових влада под истим условима који су прописани за чланове Сталног арбитражног суда по члану 44 Хашке конвенције о мирном решавању међународних спорова од 1907 године.

3. Услове, под којима држава која је уговорна страна овог Статута али није члан Организације Уједињених нација и може учествовати у избору чланова Суда, одређује, ако нема никаквих нарочитих споразума, Генерална скупштина на препоруку Савета безбедности.

Члан 5

1. Најмање три месеца пре дана избора, Генерални секретар Организације Уједињених нација обраћа се писмено члановима Сталног арбитражног суда, који припадају државама уговорним странама овог Статута, као и члановима националних група одређених саобразно ставу 2 Члана 4, позивајући их да у одређеном року приступе, преко националних група, предлагању лица која су у могућности да се приме дужности члана Суда.

2. Ниједна група не може предложити више од 4 лица, од којих највише двојицу своје народности. Ни у ком случају не може ниједна група предложити више кандидата но што износи двоструки број места које треба попунити.

Члан 6

Препоручује се да се свака национална група, пре но што приступи предлагању кандидата, посаветује са највишим судом, правним факултетима и правним школама у својој земљи и са националним академијама и националним подружницама међународних академија које се баве проучавањем права.

Члан 7

1. Генерални секретар саставља по азбучном реду листу овако предложених лица; само ова лица могу бити бирана, изузимајући једино случај предвиђен у ставу 2 Члана 12.

2. Генерални секретар саопштава ову листу Генералној скупштини и Савету безбедности.

Члан 8

Генерална скупштина и Савет безбедности приступају избору чланова Суда независно један од другог.

Члан 9

Приликом сваког избора бирачи ће водити рачуна не само да лица која се бирају имају лично

потребне услове, већ и да у колегиуму као целини буду заступљени главни облици цивилизације и основни правни системи света.

Члан 10

1. Сматраће се изабраним они кандидати који добију апсолутну већину гласова у Генералној скупштини и Савету безбедности.

2. Приликом гласања у Савету безбедности, било за избор судија било за именовање чланова комисије поменуте у Члану 12 неће се правити никаква разлика између сталних и несталних чланова Савета безбедности.

3. У случају да више од једног држављанина једне исте државе добију апсолутну већину гласова како у Генералној скупштини тако и у Савету безбедности сматраће се изабраним само онај који је старији по годинама.

Члан 11

Ако после прве седнице одржане у циљу избора једно или више места остане непопуњено, одржаће се друга а, по потреби, и трећа седница.

Члан 12

1. Ако после треће седнице једно или више места остану још увек непопуњена, може се у свако доба, на тражење било Генералне скупштине било Савета безбедности, образовати заједничка комисија од шест чланова с тим да тројицу именује Генерална скупштина а тројицу Савет безбедности са циљем да за свако непопуњено место изабере апсолутном већином гласова по једно лице чије ће се име затим доставити Генералној скупштини и Савету безбедности на посебно усвојење.

2. Ако се заједничка комисија једногласно споразуме у погледу ма ког лица које испуњава потребне услове, ово лице се може унети у њену листу чак и ако није било уврштено у листу предложених кандидата о којима је реч у Члану 7.

3. Ако је заједничка комисија уверена да се у погледу избора не може споразумети, онда они чланови Суда који су већ изабрани приступају попуњавању празних места у року који одреди Савет безбедности, избором кандидата који су добили гласове било у Генералној скупштини било у Савету безбедности.

4. У случају подједнаке поделе гласова међу судијама, одлучује глас најстаријег судије.

Члан 13

1. Чланови Суда бирају се на девет година и могу бити поново бирани, међутим, што се тиче судија који су изабрани приликом првог избора, мандати петорице судија истичу на крају треће године, а мандати друге петорице на крају шесте године.

2. Судије чији мандати истичу на крају напред поменутих почетних периода од три односно шест година бирају се коцком, коју извлачи Генерални секретар одмах по завршетку првог избора.

3. Чланови Суда наставиће да обављају своје дужности док њихова места не буду попуњена. Чак и кад су попуњена, они ће привести крају све предмете по којима су рад започели.

4. У случају оставке члана Суда, оставка се упућује Претседнику Суда ради доставе Генералном секретару Организације. Овим последњим саопштењем место се упражњује.

Члан 14

Упражњена места попуњавају се на исти начин који је прописан за први избор, под условом следеће одредбе: позиве о којима је реч у Члану 5 упућује Генерални секретар Организације у року од месец дана после упражњен а места а датум избора утврђује Савет безбедности.

Члан 15

Члан Суда који је изабран да замени члана чији мандат није истекао остаје у функцији до истека преосталог рока свог претходника.

Члан 16

1. Ниједан члан Суда не може вршити никакве политичке или административне функције, нити се прихватити ма каквог другог занимања професионалне природе.

2. У случају сумње одлучује Суд.

Члан 17

1. Ниједан члан Суда не може радити као повереник, правни саветник или адвокат ни у којем предмету.

2. Ниједан члан Суда не може учествовати у доношењу одлуке по ма ком предмету у ком је он раније узео удела као повереник, правни саветник или адвокат једне парничне стране или као члан националног или међународног суда, или истражне комисије, или у ма ком другом својству.

3. У случају сумње одлучује Суд.

Члан 18

1. Ниједан члан Суда не може бити отпуштен, сем ако је по једногласном мишљењу осталих чланова престао да испуњава потребне услове.

2. Секретар Суда о томе званично обавештава Генералног секретара Организације.

3. Овим саопштењем се место упражњује.

Члан 19

Кад врше своје судске функције, чланови Суда уживају дипломатске привилегије и имунитете.

Члан 20

Пре но што ступи на дужност, сваки члан Суда даје на јавној седници свечану изјаву да ће своје функције вршити непристрасно и савесно.

Члан 21

1. Суд бира Претседника и Потпретседника на три године; они могу бити поново изабрани.

2. Суд именује свог Секретара и врши постављање и других потребних службеника.

Члан 22

1. Седиште Суда биће у Хагу. Ова одредба међутим не спречава Суд да заседава и врши своје функције и у другим местима, кад год нађе за пожељно.

2. Претседник и Секретар бораве у седишту Суда.

Члан 23

1. Суд заседава стално, изузев за време судских ферија, чије време и трајање одређује Суд.

2. Чланови Суда имају право на повремена отсуства чије време и трајање одређује Суд, имајући у виду удаљеност између Хага и дома сваког судије.

3. Чланови Суда дужни су да буду стално на расположењу Суда, сем кад су на отсуству или су спречени да присуствују услед болести или других озбиљних разлога које морају уредно оправдати Претседнику.

Члан 24

1. Ако из нарочитих разлога члан Суда сматра да не треба да учествује у решавању појединих предмета, он о том обавештава Претседника.

2. Ако Претседник сматра да због нарочитог разлога један члан Суда не треба да учествује у решавању појединих предмета, он о том обавештава додатног члана.

3. Ако у ма ком таквом случају дође до неслагања између члана и Претседника Суда, о том решава Суд својом одлуком.

Члан 25

1. Суд заседава у пуном саставу сем кад је друкчије предвиђено у овом Статуту.

2. Пословником Суда може се дозволити да један или више судија, према постојећим околностима и по узастопном реду, буду ослобођени дужности суђења, под условом да се тиме број судија расположивих за образовање Суда не смањи испод једанаест.

3. За образовање Суда довољан је кворум од девет судија.

Члан 26

1. Суд може с времена на време образовати једно или више одељења од тројице или више судија, према одлуци Суда, која ће се бавити одређеним категоријама предмета, на пример предмета који се односе на питања рада и транзита и саобраћаја.

2. Суд може у свако доба образовати једно одељење које ће се бавити једним одређеним предметом. Суд, у споразуму са парничним странама, одређује број који ће сачињавати ово одељење.

3. Одељења расправљају и решавају предмете о којима је реч у овом Члану ако то парничне стране захтевају.

Члан 27

Пресуда коју доноси ма које одељење предвиђено у члановима 26 и 29 сматра се изреченом од Суда.

Члан 28

Са престанком парничних страна, одељења предвиђена у члановима 26 и 29 могу заседавати и вршити своје функције и у другим местима сем Хага.

Члан 29

У циљу бржег обављања посла, Суд ће сваке године образовати једно одељење од пет судија које ће бити овлашћено да на захтев парничних страна расправља и решава предмете по кратком поступку. Поред тога, изабраће се двојица судија који ће замењивати судију спреченог да заседава.

Члан 30

1. Суд одређује правила по којима ће обављати своје функције, а нарочито правила која се одnose на његов поступак.

2. Правилима Суда могу се предвидети приседици, који заседавају у Суду или ма ком његовом одељењу без права гласа.

Члан 31

1. Судије народности сваке парничне стране у предмету који се налази пред Судом задржавају право да учествују у раду Суда у том предмету.

2. Ако Суд уврсти у веће судију народности једне од парничних страна, свака друга парнична страна је овлашћена да одреди једно лице које ће заседавати као судија. Избор овог лица извршиће се првенствено између лица која су била предложена као кандидати саобразно члановима 4 и 5.

3. Ако Суд у већу нема ниједног судије народности парничних страна, свака од њих може приступити избору по једног судије на начин предвиђен у ставу 2 овог Члана.

4. Одредбе овог Члана примењују се на предмете о којима је реч у члановима 26 и 29. У тим случајевима Претседник Суда затражиће од једног или, по потреби, двојице чланова Суда који сачињавају одељење да уступе место члановима Суда народности заинтересованих парничних страна и, ако ових нема или су спречени да присуствују, судијама нарочито изабраним од парничних страна.

5. Ако више парничних страна заступају исти интерес оне ће се, ради примене горње одредбе, рачунати само као једна парнична страна. У случају сумње одлучује Суд.

6. Судије које се бирају према ставовима 2, 3 и 4 овог Члана морају испуњавати услове који се траже по члановима 2, 17 (став 2), 20 и 24 овог Статута. Они у доношењу одлука учествују потпуно равноправно са осталим судијама.

Члан 32

1. Сваки члан Суда прима годишњу плату.

2. Претседник Суда прима посебни годишњи додатак.

3. Претседник Суда прима нарочити додатак за сваки дан кад врши дужност Претседника Суда.

4. Судије изабране по Члану 31 који нису чланови Суда примају накнаду за сваки дан кад врше своје функције.

5. Плате, додатке и накнаде одређује Генерална скупштина с тим да се не могу смањивати за време трајања службе.

6. Плату Секретара Суда одређује Генерална скупштина на предлог Суда.

7. Правилником Генералне скупштине одређују се услови под којима се члановима и Секретару Су-

да дају пензије, као и услови под којима чланови и Секретар Суда добијају накнаду путних трошкова.

8. Предње плате, додаци и накнаде ослобођавају се свих пореза.

Члан 33

Трошкове Суда сноси Организација Уједињених нација на начин како одреди Генерална скупштина.

ГЛАВА II

Надлежност суда

Члан 34

1. Само државе могу се појављивати пред Судом као спорне стране.

2. Придржавајући се одредаба свог пословника и саобразно тим одредбама, Суд може тражити од јавних међународних организација пригодна обавештења по предметима који се налазе пред њим и примаће иста таква обавештења која би му поменуте организације достављале по властитој иницијативи.

3. Кад год се у ма ком предмету који се налази пред Судом ради о тумачењу основних статута појединих јавних међународних организација или појединих међународних конвенција закључених на основу поменутих статута, Секретар Суда о том извештава дотичну јавну међународну организацију и доставља јој препис целокупног писменог поступка.

Члан 35

1. Суд је приступачан државама које су уговорне стране овог Статута.

2. Услове под којима ће Суд бити приступачан осталим државама одређује Савет безбедности, придржавајући се специјалних одредаба садржаних у пуноважним уговорима, али ни у ком случају ови услови не смеју ставити спорне стране у неједнак положај пред Судом.

3. Кад је држава која није члан Организације Уједињених нација страна у спору, Суд утврђује суму коју та држава сноси у грошковима Суда. Ова одредба не примењује се ако дотична држава већ сноси део трошкова Суда.

Члан 36

1. Надлежност Суда простире се на све предмете које му спорне стране поднесу и на све случајеве који су изрично предвиђени у Повељи Уједињених нација или у пуноважним уговорима или конвенцијама.

2. Државе које су уговорне стране овог Статута могу у свако доба изјавити да признају, као обавезну *ipso facto* и без икаквих посебних уговора, наопрам сваке друге државе која прими исту обавезу, надлежност Суда по свим правним споровима који се односе на:

а) тумачење уговора;

б) свако питање међународног права;

в) постојање сваке чињенице које, ако би се утврдиле, сачињавају повреду једне међународне обавезе;

г) природу или обим дужне отштете за повреду једне међународне обавезе.

3. Напред поменуте изјаве могу се учинити условно или под условом реципроцитета од стране извесног броја држава или од стране извесних одређених држава, или за извесно време.

4. Ове изјаве депонују се код Генералног секретара Организације Уједињених нација који их доставља у препису уговорним странама овог Статута и Секретару Суда.

5. Изјаве учињене по Члану 36 Статута Сталног суда међународне правде које су још увек пуноважне сматрају се, међу уговорним странама овог Статута, као прихватање обавезне надлежности Међународног суда правде док им не истекне рок и сходно њиховим одредбама.

6. У случају спора да ли је Суд надлежан меродавна је одлука Суда.

Члан 37

Кад год поједини пуноважни уговори или конвенције предвиђају изношење спорова пред судове које је имало образовати Друштво народа или пред Стални суд међународне правде, предмет се упућује Међународном суду правде, уколико се тиче уговорних страна овог Статута.

Члан 38

1. Суд чија је дужност да своје одлуке по спорима који му се упућују доноси саобразно међународном праву, примењује:

а) међународне конвенције, било опште било посебне, које постављају правила изрично призната од парничних држава;

б) међународни обичај као доказ опште праксе признате за право;

в) општа правна начела призната од цивилизованих нација;

г) придржавајући се одредаба Члана 59, судске одлуке и доктрину најпозванијих стручњака из области јавног права разних народа као помоћно средство за одређивање правних правила.

2. Овом одлуком не дира се у овлашћење Суда да решава *ex equo et bono* ако спорне стране на то пристају.

ГЛАВА III

Поступак

Члан 39

1. Службени језици Суда јесу француски и енглески. Ако су спорне стране споразумне да се предмет решава на француском, пресуда се изриче на француском језику. Ако су спорне стране споразумне да се предмет решава на енглеском, пресуда се изриче на енглеском језику.

2. У отсуству споразума односно језика којим ће се служити свака спорна страна може у педигрању употребљавати језик који хоће, с тим да Суд изриче пресуду на француском и енглеском. У овом случају Суд у исто време одређује који ће од ова два текста бити меродаван.

3. На тражење ма које спорне стране, Суд одобрава употребу и другог језика сем француског или енглеског.

Члан 40

1. Предмети се, према случају, износе пред Суд било саопштавањем компромиса било писменом тужбом која се подноси Секретару Суда. У оба случаја предмет спора и спорне стране морају бити назначени.

2. Секретар Суда саопштава тужбу одмах свим заинтересованим.

3. Он о том такође обавештава, преко Генералног секретара, чланове Организације Уједињених нација, као и друге државе које имају право да се појављују пред Судом.

Члан 41

1. Суд је овлашћен да одреди, ако сматра да то постојеће околности изискују, које мере за обезбеђење права сваке спорне стране треба привремено предузети.

2. У очекивању коначне пресуде, поменуте предложене мере саопштавају се одмах спорним странама и Савету безбедности.

Члан 42

1. Спорне стране заступају њихови повереници.

2. Њима могу пред судом помагати правни саветници или адвокати.

3. Повереници, правни саветници и адвокати страна које се налазе у спору пред Судом уживају повластике и имунитете потребне за независно обављање својих дужности.

Члан 43

1. Поступак се састоји од два дела: писменог и усменог.

2. Писмени поступак обухвата саопштавање Суду и спорним странама тужби, одговора на тужбу и, по потреби, даљих одговора, као и свих доказних поднесака и списа.

3. Ово саопштавање врши се преко Секретара Суда по реду и у роковима како Суд одреди.

4. Оверен препис сваке исправе поднете од једне спорне стране саопштава се другој спорној страни.

5. Усмени поступак обухвата саслушавање пред Судом сведока, вештака, повереника, правних саветника и адвоката.

Члан 44

1. За свако саопштење другим лицима, сем повереницима, правним саветницима или адвокатима, Суд се обраћа непосредно влади државе на чијој територији саопштење врши.

2. Исто тако поступа се и кад треба приступити прибављању доказних средстава на лицу места.

Члан 45

1. Расправом руководи Претседник Суда, а ако је он спречен онда Потпретседник Суда, ако су спречени и један и други, најстарији присутни судија.

Члан 46

1. Расправа у Суду је јавна, сем ако Суд друкчије одлучи или ако обе спорне стране затраже да се приступ публици не дозволи.

Члан 47

1. О свакој расправи води се записник који потписују Секретар и Претседник Суда.
2. Само овај записник је правноваљан.

Члан 48

Суд издаје наређења за вођење спора, одређује форму и рокове у којима свака спорна страна мора дати своју завршну реч и предузима све мере које су у вези са доказним поступком.

Члан 49

Суд може, чак и пре но што расправа започне, захтевати од повереника да поднесе сваку исправу и пружи свако објашњење. Сваки случај одбијања констатује се записнички.

Члан 50

Суд може у свако доба сваком лицу, телу, канцеларији, комисији или другој организацији коју он одреди поверити вршење истраге или вештачења.

Члан 51

За време расправе, сведоцима или вештацима постављају се питања која су од интереса за спор, под условима које Суд одређује према свом пословнику поменутом у Члану 30.

Члан 52

Пошто Суд прими доказе и сведочење о роковима који су утврђени у ту сврху, он може одбити да прими свака даља усмена и писмена сведочења која би једна спорна страна желела да поднесе, сем ако друга спорна страна на то пристаје.

Члан 53

1. Кад год се једна спорна страна не појави пред Судом или пропусти да заступа своју ствар, друга спорна страна може позвати Суд да донесе пресуду у корист њеног тражења.

2. Пре но што ово учини Суд се мора уверити не само да је он надлежан саобразно Члану 36 и 37 већ исто тако и да је тражење засновано на чињеницама и праву.

Члан 54

1. Пошто су повереници, правни саветници и адвокати под руководством Суда завршили излагање свог случаја-Претседник Суда објављује да је расправа завршена.

2. Суд се повлачи ради већања.

3. Већање Суда јесте и остаје тајно.

Члан 55

1. Суд доноси одлуке већином присутних судија.
2. У случају поделе гласова, одлучује глас Претседника Суда или судије који га заступа.

Члан 56

1. Пресуда мора бити образложена.
2. Она мора садржавати имена судија који су учествовали у доношењу одлуке.

Члан 57.

Ако пресуда у целини или делимично не изражава једногласно мишљење судија, сваки судија има право да да одвојено мишљење.

Члан 58

Пресуду потписују Претседник и Секретар Суда. Она се проглашује на јавној седници пошто су повереници о том прописно обавештени.

Члан 59

Одлука Суда обавезна је само за спорне стране и за случај на који се односи.

Члан 60

Одлука је коначна и без призива. У случају спора по питању значења и обима пресуде, Суд даје тумачење на захтев ма које парничне стране.

Члан 61

1. Ревизија пресуде може се тражити само ако се открије таква чињеница која би могла бити одлучујућа чињеница која приликом изрицања пресуде није била позната Суду нити спорној страни која ревизију тражи, под условом да непознавање ове чињенице није последица немарности.

2. Поступак за ревизију отвара се одлуком Суда којом се изрично констатује постојање нове чињенице, признаје да она по свом карактеру чини спор подложним ревизији и изјављује да је захтев прихватљив по том основу.

3. Суд може захтевати да се одредбе пресуде изврше пре но што одобри поступак за ревизију.

4. Захтев за ревизију мора се учинити најдаље у року од шест месеци по открићу нове чињенице. Никакав захтев за ревизију не може се учинити по истеку десет година од дана пресуде.

Члан 62

1. Ако једна држава сматра да неки њен правни интерес може бити доведен у питање у извесном спору, она је овлашћена да Суду упути молбу за одобрење да се у спор умеша.

2. О тој молби одлучује Суд.

Члан 63

1. Кад год се ради о тумачењу једне конвенције чије су уговорне стране не само државе које су у овом предмету непосредно заинтересоване већ и друге државе, Секретар Суда дужан је да о том одмах обавести све ове државе.

2. Свака држава која прими ово обавештење има право да се у поступак умеша, али ако се овим правом послужи, онда је и за њу обавезно тумачење које буде дато судском пресудом.

Члан 64

Ако Суд друкчије не одреди свака спорна страна сноси своје трошкове.

ГЛАВА IV

Саветодавно мишљење

Члан 65

1. Суд може давати саветодавна мишљења на сваком правном питању на тражење ма које уста-

нове која је по Повељи Уједињених нација овлашћена да такво мишљење тражи.

2. Питања по којима се тражи саветодавно мишљење Суда износе се пред Суд писменим тражењем, које мора садржавати тачне податке о питању по ком се мишљење тражи и мора бити пропраћено свим исправама које би могле разјаснити то питање.

Члан 66

1. Секретар ће о тражењу саветодавног мишљења обавестити одмах све државе, које имају право да се појављују пред судом

2. Секретар исто тако путем посебног и непосредног саопштења обавештава сваку државу која има право да се појављује пред судом или сваку међународну организацију, за коју Суд, или, ако Суд не заседава, његов Претседник, сматра да може пружити обавештења по том питању, да је Суд спреман да, у року који одређује Претседник, прими њихове писмене изјаве или да на јавној седници, која ће се одржати у ту сврху, саслуша њихове усмене изјаве у вези са овим питањем.

3. Ако ма која од тих држава које имају право да се појављују пред Судом не би примила посебно саопштење поменуто у ставу 2 овог Члана, таква држава може изразити жељу да поднесе писмену изјаву или да буде саслушана; о том Суд одлучује.

4. Државама и установама које даду писмену или усмене изјаве, или и једне и друге, биће дозвољено да учине своје примедбе на изјаве које даду друге државе или организације у облику, обиму и року, који ће у сваком поједином случају одредити Суд или, ако Суд не заседава, његов Претседник. У ту сврху, Секретар Суда благовремено саопштава све писмене изјаве свакој држави или организацији која је дала сличне изјаве.

Члан 67

Суд проглашује своја саветодавна мишљења на јавној седници, о чему претходно морају бити обавештени Генерални секретар и претставници држава, чланица Организације Уједињених нација, као и претставници других држава и међународних организација које су непосредно заинтересоване.

Члан 68

У вршењу својих саветодавних дужности Суд ће се исто тако руководити одредбама овог Статута које се односе на решавање спорова, уколико буде сматрао да има места њиховој примени.

ГЛАВА V

Измене и допуне

Члан 69

Измене и допуне овог Статута вршиће се по истом поступку који је предвиђен за измене и допуне Повеље Уједињених нација, придржавајући се, међутим, одредаба које би Генерална скупштина, на препоруку Савета безбедности, усвојила у погледу учешћа држава, које су уговорне стране овог Статута али нису чланице Организације Уједињених нација.

Члан 70

Суд има право да предложи допуне и измене овог Статута које сматра потребним, путем писмених саопштења Генералном секретару, ради разматрања саобразно одредбама Члана 69.

(Следећу потписи претставника: Кине, Савеза Совјетских Социјалистичких Република, Уједињене Краљевине Велике Британије и Северне Ирске, Сједињених Америчких Држава, Француске, Аргентине, Аустралије, Краљевине Белгије, Боливије, Бразилије, Бјелоруске Совјетске Социјалистичке Републике, Канаде, Чиле, Колумбије, Костарике, Кубе, Чехословачке, Данске, Доминиканске Републике, Еквадора, Египта, Салвадора, Етиопије, Грчке, Гватемале, Хаитија, Хондураса, Индије, Ирана, Ирака, Либеије, Великог Војводства Луксенбурга, Мексика, Низоземске Краљевине, Новог Зеланда, Никарагуе, Краљевине Норвешке, Панама, Парагваја, Перуа, Филипинске Заједнице, Сауди Арабије, Сирије, Турске, Украјинске Совјетске Социјалистичке Републике, Јужно-Афричке Уније, Уругваја, Венецуеле и Југославије. Остављено је празно место за накнадни потпис у име Пољске.)

Член 2

Овој Закон влегуе во сила кога се објави во „Службениот лист на Демократска Федеративна Југославија”, а задолжителна сила добива кога ќе се исполнат условијата од член 110 на Повељата на Обединените нации.

24 август 1945 година
Београд

Претседателство

на Привремена Народна скупштина
на Демократска Федеративна Југославија

Секретар,
М. Перуничкић, с. р.

Претседник,
др. И. Рибар, с. р.

643.

Стопанскиот совет на предлог на сојузниот Министер за трговија и снабдување донесуе

УРЕДБА

ЗА ОДРЕДУЕЊЕ ЦЕНИ НА ЖИВА СТОКА (ГОВЕДА, СВИЊИ И СИТНА СТОКА) ЗА КОЛЕЊЕ И НА МРШАВИ СВИЊИ ЗА ГОЕЊЕ

Член 1

На живата стока за колење се одредујат следни највисоки цени:

Г о в е д а

I класа со 50% месо во заклано стање	Дин. 14.—
II класа со преку 45% месо во заклано стање	„ 13.—
III класа со преку 40% месо во заклано стање	„ 12.—
IV класа со преку 40% месо во заклано стање	„ 10.—

С в и њ и

I класа тешки преку 145 кг. жива мера	Дин. 25.—
II класа тешки од 131—145 кг. жива мера	„ 23.—
III класа тешки од 115—130 кг. жива мера	„ 21.—
IV класа тешки од 90—114 кг. жива мера	„ 19.—
V класа тешки од 60—89 кг. жива мера	„ 17.—

О в ц и

I класа поарно угодени	Дин. 10.—
II класа помалку угодени	„ 9.—

К о з и

I класа поарно угодени	Дин. 8.50
II класа помалку угодени	„ 7.50

Горните цени се разбираат за 1 кгр. жива мера франко најблиско сточно пазариште на одгаителот, односно на товљач, за неранета стока, т. е. за стока која не е ранета ни поена 12 сати пред купујачката.

Одгаителите, односно товљачите можат во споразум со откупујачите да продават стока по горните цени и франко место на одгаителите или товљачите (кукја, имање, трло).

Член 2

За слаби свињи наменети за гоеење, тежина до 60 кгр. жива мера се одредуе највисока цена од Дин. 30.— по килограм жива мера.

Член 3

Со ова Уредба престануат да важат премиите за гоеење свињи предвидени во чл. 6 Уредбата за гоеење, промет и цени на свињи објавена во „Службениот лист“ бр. 53 од 27 јули оваа година.

И понатака остануат во сила прописите за промет и колење стока од Уредбата за гоеење, промет и цени на свињи, како и од други одлуки, решења и наредби.

Член 4

Оваа Уредба влегуе во сила со ценот на обнародуење во „Службениот лист“ на Демократска Федеративна Југославија.

6 септември 1945 година

Београд

Претседател
на Стопанскиот совет,
А. Хебранг, с. р.

Министер за трговија и снабдуење
инж. Никола Петровиќ, с. р.

644.

ПРАВИЛНИК

ЗА УСТАНОВУЕЊЕ И РАБОТА НА КОМИСИЈАТА ЗА УСТАВ ПРИ МИНИСТЕРСТВОТО ЗА КОНСТИТУАНТА

Член 1

При Министерството за конституанта се основуе Комисија за Устав како саветодавен орган.

Член 2

Комисијата за Устав има за задача да проучуе уставни и сите други прашања во врска со основната организација на државата и да изработи нацрт на Уставот, кои ќе служи како подлога за предлог на Министерство за Конституанта на сојузната влада.

Член 3

Комисијата се состои од Претседател, секретар и потребен број членови кои ги поставуе Министерот за Конституанта.

Член 4

Претседателот повикује и раководи со заседанијата на Комисијата.

Член 5

Секретарот припремуе материјал на Комисијата води записник на заседанијата и ги обавуе сите технички работи и припремуења за работа на Комисијата

Член 6

На членовите на Комисијата им припаѓа за нивната работа хонорар, чија висина ја одредуе Министерот за Конституанта.

Бр. 723

7 септември 1945 година

Београд

Потпретседател на владата и Министер
за Конституанта,

Едвард Кардељ, с. р.

645.

РЕШЕНИЕ

ЗА ПЛАНСКО РАСПОДЕЛБА И ПОТРОШУЈАЧКА НА ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКИОТ МАТЕРИЈАЛ

На основание точка III Решението на Стопанскиот совет за одредуење предмети кои спаѓаат под планско расподелба и потрошујачка од 12 мај 1945 како и во врска со точка 7 Решението на Министерот за трговија и снабдуење за одредуење предметите кои спаѓаат под планско расподелба и потрошујачка бр. 467 од 9 јуни 1945 година, а во цел да се расподелуењето на електротехничкиот материјал врши што поефикасно

решуеме

1) Да целокупната планска дистрибуција на електроматеријалот освен сијалици за кукјна употреба до 300 вати, е врши Министерство за индустрија — Одделение за енергија.

2) Да Министерството за трговија и снабдуење преку Управата за снабдуење врши расподелуење сијалиците за кукјна употреба до 300 вати.

3) Да Министерство за индустрија — Одделение за енергија го обавестуе месечно Министерството за трговија и снабдуење за извршената дистрибуција на материјалот.

4) Да Министерството за индустрија — Одделение за енергија организуе една централна и посебни дистрибутивни организации во форма комерцијални претпријатија поради вршење дистрибуции.

5) Под планска дистрибуција на електроматеријалот од понатака спаѓаат:

а) трофазни електромотори, мотори за наизменична и едносмислена струја, истосмерни машини, кукјни центри, генератори, трансформатори, освен трансформатори за звонче, творнички вентилатори и компресори со електропогон, пумпи, агрегати за ваарење и исправљачи;

б) сите врсти прекидујачи и склопки, арматури за разводни табли, уљни, раставни и експанзивни прекидујачи и кондензатори за јака струја;

в) кабелски глави и арматури, каблови и сите спроводници, сиот изолациони материјал, сиот материјал за високо напонски урегјаји и водови;

г) осигурачи од сите врсти и инсталациони материјал;

д) телеграфско-телефонски урегјаји, радио предајници и инструменти и струјсмери.

Дистрибуција на горниот материјал освен сијалици за кукјна потреба до 300 вати, се врши на основании директивите на Одделението за енергија на Министерството за индустрија на сојузната влада а преку централните и федералните електротехнички претпријатија, кои понатакашната дистрибуција ја вршат преку електротехничките кооперации, електротехничките дукјани и електроинсталатерски дукјани.

6) Материјал кој не спаѓа под планска расподелба:

а) термички апарати, електрични пегли, решои, грејачи, електрични штедњаџи, медицински лампи, вентилатори за кукјна употреба и слични кукјни апарати;

б) оловни акумулатори, електрични сатови, батерии од сите врсти, цени лампи;

в) електрични звончиња, трансформатори за звонче, лустери и прибор за лустери;

г) радио апарати, радио лампи и материјал за пријем.

Дистрибуција на овој материјал вршат електротехничките дукјани и електроинсталатерските дукјани, а за известен материјал и дукјаните кои затова

добиле специјална дозвола од Министерството за индустрија и рударство на својте федерални влади.

7) Со обнародувањето на овоа Решение во дневен печат се ставе ван сила точка 7 Решението на Министерот за трговија и снабдување за одредување предмети који спаѓаат под планско распределба и потрошувачка број 467 од 9 јуни 1945 година.

Министер за трговија и снабдување,
инж. Никола Петровиќ, с. р.

Министер за индустрија,
Андрија Хебранг, с. р.

646.

ПРАВИЛНИК ЗА НАКНАДУЕЊЕ ЗА НОКЈНА РАБОТА ВО ПОШТИ, ТЕЛЕГРАФИ И ТЕЛЕФОНИ

Член 1

За нокјна работа и ванредна нокјна служба во пошти, амбулантни пошти, телеграфи и телефони на поштенско-телеграфско-телефонски службеници, припаѓа накнадување во износ од 2,50 динари од саат.

Член 2

Нокјно работно време се смета од 21—5 сатот. Започнатиот сат се смета како цел саат поминат на нокјната работа.

За нокјната работа која трае помалу од 30 минути не припаѓа накнадување.

Член 3

Сите работни места во пошти, телеграфи и телефони, кои се врзани за нокјна работа, ќе ги утврди надлежната Дирекција на пошти, телеграфи и телефони по претходно одобрување на Министерството за пошти, телеграфи и телефони.

Накнадувањето за нокјна работа во амбулантни пошти го утврдуе Дирекцијата за пошти, телеграфи и телефони на основание редот на возењето.

Ванредната нокјна служба по укажана потреба, ќе утврдуе со решение на надлежната Дирекција за пошти, телеграфи и телефони.

Член 4

Кај големи пошти, телеграфи и телефони, каде е поради правилното одвиткување на работите потребна повремени контрола на нокјна служба, може надлежната Дирекција за пошти, телеграфи и телефони по претходно одобрување на Министерството за пошти, телеграфи и телефони и на управниците на пошти, телеграфи и телефони за вршење контрола на нокјна служба да одобри паушално накнадување најповеќе 100 динари месечно.

Овоа накнадување не припаѓа на управниците кои живејат во зградата каде е поштата сместена.

Член 5

Овој Правилник влегуа во сила кога ќе се објави во „Службениот лист“.

II М. бр. 940

14 август 1945 година

Београд

Министер за пошти, телеграфи и телефони,
др. Д. Марушиќ, с. р.

Со овој Правилник се согласил Министерот за финансии со акт V бр. 7339 од 14 август 1945 година.

647.

На основание членот 1 и 4 Законот за проширување на подручје Босна и Херцеговина, Хрватска и Словенија важноста на Законот за исплатување потврдите издадени при сменувањето на окупациските новчаници и за располагање со посакувањата на врзаните сметки од 7 јуни 1945 година, како и за исплатување потврдите издадени на окупациските новчаници који во местото на сменувањето не биле законско средство за плаќање од 10 август 1945 година, пропишувам

ВТОРО НАПАТСТВИЕ

ЗА ИЗВРШУЕЊЕ ЧЛ. 1 ЗАКОНОТ ЗА ПРОШИРУВАЊЕ НА ПОДРУЧЈЕ БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА, ХРВАТСКА И СЛОВЕНИЈА ВАЖНОСТА НА ЗАКОНОТ ЗА ИСПЛАТУВАЊЕ ПОТВРДИТЕ ИЗДАДЕНИ ПРИ СМЕНУВАЊЕТО НА ОКУПАЦИСКИТЕ НОВЧАНИЦИ И ЗА РАСПОЛАГАЊЕ СО ПОСАКУВАЊАТА НА ВРЗАНИТЕ СМЕТКИ ОД 7 ЈУНИ 1945 ГОДИНА, КАКО И ЗА ИСПЛАТУВАЊЕ ПОТВРДИТЕ ИЗДАДЕНИ НА ОКУПАЦИСКИТЕ НОВЧАНИЦИ КОЈИ ВО МЕСТОТО НА СМЕНУВАЊЕ НЕ БИЛЕ ЗАКОНСКО СРЕДСТВО ЗА ПЛАЌАЊЕ ОД 10 АВГУСТ 1945 ГОДИНА (НАПАТСТВИЕ ЗА ИСПЛАТУВАЊЕ ПОТВРДИТЕ И ЗА РАСПОЛАГАЊЕ СО ПОСАКУВАЊАТА ВО БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА, ХРВАТСКА И СЛОВЕНИЈА

I

Уз член 7 на Првото напатствие

Во колку едно лице или установа има повеќе посакувања при една или повеќе парични установи, должни се до 30 септември 1945 година това да пријават на паричните установи при који имаат посакувања. Пропуштање на овие пријави се смета кривична престапка во смисал чл. 12, а во врска со чл. 8 Законот за курсевите за повлекување окупациските новчаници и за регулирање обавезите на подручје Босна и Херцеговина („Сл. лист“ бр. 31 од 14 јуни 1945 година), чл. 12 во врска со чл. 8 Законот за курсевите за повлекување окупациските новчаници и за регулирање обавезите на подручје Хрватска (Сл. лист“ бр. 44 од 26 јуни 1945 година) и чл. 13 во врска со чл. 9 Законот за курсевите за повлекување лирските бонови и окупациски новчаници и за регулирање обавезите на паричните подручја на италијанската лира, германската марка и пенгата (Словенија) („Сл. лист“ бр. 44 од 26 јуни 1945 година).

Паричната установа при која се воли посакувањето е должна да сака од сопственикот на посакувањето при првото диспонирање писмена изјава да ли има или нема уште посакувања при истата или другите парични установи.

II

Уз член 9 на Првото напатствие

Овие добитци во полза на фондот за обнова на земјата и помоќ на пострадалите краишта имаат паричните установи да ги положат на Државната хипотекарна банка — за сметка на Министерството за финансии на Демократска Федеративна Југославија — со списоците на сопствениците на посакувањата и извршните обустави. Паричните установи се должни одбитците извршени во полза на фондот да ги положат на Државната хипотекарна банка во Београд најдоцна до 1 ноември 1945 година.

VII бр. 6228

5 септември 1945 година

Београд

Министер за финансии,
Сретен Жујовиќ, с. р.

648.

Дин.
за 1 кг

Во врска чл. 1 Уредбата за регулирање цените, Министерството за трговија и снабдување на сојузната влада — Управа за цени — доносуе

РЕШЕНИЕ ЗА ОДРЕДУВАЊЕ ОТКУПНИ ЦЕНИ НА ЛЕКОВИТО БИЉЕ

Член 1

Се одредуат следни цени за откуп лековито биље:

Дин.
за 1 кг

Cortex — Кора:

Rhamnus frangulae — крковина — — — — —	10.—
Rhamnus Falax — крковина — — — — —	11.—
Quercus — дабова кора — — — — —	6.75

Folia — Лист:

Althaeae — лист од бел слез — — — — —	7.50
Belladonnae — велебиље, бум, девесиње, норик	14.—
Hyoscyami — буника — — — — —	19.50
Stamonii — датум, фатула — — — — —	11.50
Uvae ursi — мечкини уши — — — — —	9.—
Menthae piperitae — нана, метвица папрена — лист	23.—
Salviae — жалфија, куш — — — — —	4.75
Digitalis lanata — беличеста пустикара, беник напрстак — — — — —	28.—
Digitalis purpurea — црвена пустикара, беник напрстак — — — — —	23.—
Eucalypti — еукалиптус — — — — —	16.50
Rubii fruticosi — капинов лист — — — — —	5.—
Rubii ideaei — малинов лист — — — — —	6.—
Fragaria vesca — лист од јагода — — — — —	6.—
Ribes nigrum — лист на црна рибизла — — — — —	6.—
Farfarae — подбјел — — — — —	5.50
Convalariae maialis — ђурџевак — — — — —	12.—
Trifolii fibrini — горка детелина — — — — —	15.—
Urticae — лист коприва — — — — —	5.25
Melissae — матичњак лист — — — — —	20.—
Rozmarini — рузмаринов лист — — — — —	5.75

Flores — Цвет:

Malvae silvestris — црни слез цвет — — — — —	27.—
Arnicae — брџанка цвет — — — — —	35.—
Malvae arboreae cum calicibus — плави слез, црвени слез, цвет со чашки — — — — —	21.—
Malvae arboreae sine calicibus — плави слез, црвени слез, цвет без чашки — — — — —	56.—
Verbasci — цвет од дивизма — — — — —	57.—
Tiliae — цвет од липа — — — — —	20.—
Sambuci nigrae — бозелов цвет, безговина — — — — —	17.—
Rhoeados — цвет турчинак, дивљи црвени мак	100.—
Robiniae pseudoacaciae — багремов цвет — — — — —	5.—
Sambuci sine stipites — бозелов цвет, безговина без дршки — — — — —	27.50
Lavandulae — деслик цвет, лавандула — — — — —	65.—

Fructus — Плод:

Juniperi — клека, боровица плод — — — — —	3.—
Anisi vulgaris — анис, анасон плод — — — — —	15.—
Foeniculi — морач, коморач плод — — — — —	12.—
Cynosbati in toto — шипак плод (цел) — — — — —	15.50
Carvi — ким — — — — —	10.—
Petroselinum — першун семе — — — — —	45.—

Herba — Трава:

Thymi — мајчина душица, трава — — — — —	6.—
Absynthi cum floribus — пелен или пелин трава са цветом — — — — —	4.50
Centaurei — кичица — — — — —	5.—

Plantaginis lanceolata — трпугац, боквица трава (со лист) — — — — —	4.50
Menthae piperitae — папрена метвица, нана трава — — — — —	12.—
Melissae — матичњак трава — — — — —	10.—
Herniariae — килавица — — — — —	30.—
Syderitis — шарпланински чај трава — — — — —	15.—
Millefolii — хајдучка трава — — — — —	6.—
Equiseti — раставић, коњски реп — — — — —	4.50
Organi — црноврх, вранилова трава — — — — —	18.—
Salviae — жалфија, куш — — — — —	1.50
Ling Juniper — клека, боровица дрво — — — — —	14.—
Lochen Islandie — исландска маховина — — — — —	12.—

Rhizoma: поданак — корењ:

Filicis maris — навала, црна папрат — — — — —	10.50
Calami — иџирот — — — — —	8.—
Rhei — ревник, рабарбер — — — — —	25.—

Radix — Корен:

Belladonnae — велебиље, девесиње, норик вучја трешња, бун — — — — —	12.50
Gentianae — линцура — — — — —	9.—
Liquiritiae — слатко дрво, слатки корен — — — — —	19.50
Saponariae albae — сапуњаца — — — — —	9.50
Valerianae — одољен — — — — —	31.50
Althaeae — бели слез — — — — —	14.50
Althaeae mundata conscissa — бели слез без кора сечен во коцки — — — — —	28.—
Aconiti — једић — — — — —	14.50
Viola odoratae — шумска љубичица — — — — —	65.—
Primulae — јагорчевина, јаглика, јаглац — — — — —	32.50
Iridis Florentinae — перуника, саблић — — — — —	20.—
Arnicae — брџанка — — — — —	38.—
Venatri — чемерика — — — — —	6.50
Ononidis — заечки трн — — — — —	12.—

Semen — Семење:

Lini — ленено семе — — — — —	6.—
Sinapis nigrae — црна горушица, слачица — — — — —	8.50
Sinapis alba — бела горушица, бела слачица — — — — —	6.—
Colchici — јесењи каучу — — — — —	26.—
Foeniculum graecum — грчко семе, грчка трава — — — — —	12.—

Разно:

Secale cornutum in toto — главница од рж, снјет, ржени ројички, ржени рошчић — — — — —	75.—
Tubera salep — салеп — — — — —	70.—
Коштици од сливи — — — — —	1.—
Cantharides — шпанска мува, буба јасеновача — — — — —	120.—

Горните цени се подразумујат само за првокласна сува стока од овогодишно берење, франко и складиштето место на собирната станица. За стока од полош квалитет овогодишно берење цените ќе бидат смалени за 40% од напред определените.

Член 3

За исправна стока од порани брања, односно затечена од берење 1945 година, па дури и понапред, ќе се пресмета како база средна извозна цена од 1939 година повишена со 10%. За стока полош квалитет од овие брања ќе се пресмета пониска цена според квалитетот.

Член 4

Посредници или кооперации на име трошкови околу превозот од местото на собиралиците до собиралиците односно откупната станица, како и за накнада за својот труд, ќе се пресмета на собиралиците од определената откупна цена следна маржа според доле наведената скала:

	Динари за 1 килограм
20% за стока при одредени цени до	5.—
15% за стока при одредени цени од	5—10.—
12% за стока при одредени цени од	10—20.—
10% за стока при одредени цени од	20—50.—
5% за стока при одредени цени од	50.—

на навише.

Член 5

Овоа Решение влегуе во сила со денот на обнародуењето во „Службениот лист“ на Демократска Федеративна Југославија.

Бр. 6837/536

16 август 1945 година

Београд

Помокјник

на Министерот за трговија и снабдуење,

Л. Соколов, с. р.

649.**РЕШЕНИЕ****ЗА ПУШТАЊЕ ВО СЛОБОДНА ПРОДАВАЧКА СРЕДСТВАТА ЗА ЗАШТИТА БИЛКИ: СФИНКС, КАРИНОЛ И ВАКЕР**

На основание чл. 2 Уредбата за планско расподелба и потрошујачка стока од 12 мај 1945 година и Решението на Министерството за трговија и снабдуење за одредуење који спаѓаат под планска расподелба и потрошујачка, а по добиелото мислење на Министерството за пољоделие на сојузната влада бр. 4811 од 28 јули 1945 година

о д л у ч у ј а м

специјалните средства за заштита билки: сфинкс, каринол и вакер да се пуштат во слободна продавачка.

Број 6373

11 август 1945 година

Београд

Помокјник

на Министерот за трговија и снабдуење,

Л. Соколов, с. р.

650.

Во врска со член 1 Уредбата за регулирање цени, сојузното Министерство за трговија и снабдуење — Управа за цени — донесе

РЕШЕНИЕ**ЗА ОДРЕДУЕЊЕ БРУТО ЗАРАБОТУВАЧКА НА ПРОДАВАЧКА ПИЈАЧКИ ВО УГОСТИТЕЛСКИ ДУКЈАНИ ВО ЗЕМЈАТА****Член 1**

Се овластуат земските Министерства за трговија и снабдуење да можат на својето подручје, а во граници на своа овластуење сами да одредуат висина на бруто заработувачка на продавачката алкохолни пијачки: вино, бира, ракија во угостителски дукјани: гостилници, ресторани, кафеани, меани, крчми, бифиња.

Овоа овластуење можат министерствата да го пренесат на народните окружни, околински и месни одбори.

Член 2

Бруто заработувачка на набавна цена на пијачките во јавни локации (угостителски дукјани) ќе се засметкуат на продавачката цена на пијачките во големопродавачка, ако се виното набавуе од големопродавач, или на цената платена на производителот, ако се виното купуе непосредно од производителот.

Бруто заработувачката на угостителските дукјани ги опваќа сите трошкови кои оние имат во своето работење како што се : закупуење локалот, огрев, осветлуење, данок на работата, токаринска такса, градска трошарина, послуга на дукјенот и сета останала режија, а ако се виното набавуе непосредно од производителот уште и трошковите околу неа, чистење и уопште преработуење на виното и одржуење негово во добро стање.

Таја заработувачка изнесуе: ако се виното набавуе од големопродавачот 20—40% на цената од големопродавачка или 40—60% на цената платена на производителот.

Член 3

Народните одбори по добиеното овластуење ќе извршат поделба на локалите со обзир на режијата нивна, местото на кое оние се најдуат, годишниот обрт, бројот на послугата во нив и други околноности на 2—4 категорија, така да заработувачката во нив, според тоа дали виното го набавуат од производителот може да биде 40 односно 60%, а ако виното го набавуат од трговец на големо 20—40% на платената цена.

Член 4

Од горните одредби се изузимат алкохолните пијачки кои подлежат на плаќање данок на луксуз.

Член 5

Цените по кои пијачките се продават во угостителските дукјани морат да бидат истакнати на видно место или внесени во ценовник за пијачки со ознака по кое основание (решение или одлука на власта која цената е пропишала) се одредени.

Надзор над цените ќе вршат за тоа надлежни контролни органи на народните одбори.

Член 6

Овоа Решение влегуе во сила со данот на обнародуење во „Службениот лист“.

Бр. 6950/553

22 август 1945 година

Београд

Помокјник

на Министерот за трговија и снабдуење,

Л. Соколов, с. р.

651.

На основание точка II Решението на Стопанскиот совет од 12 мај 1945 година за одредуење предмети кои спаѓаат под планска расподелба и потрошујачка, Министерот за трговија и снабдуење на сојузната влада дава

ТУМАЧЕЊЕ**НА РЕШЕНИЕТО БР. 467 ОД 9 ЈУНИ 1945 ГОДИНА ЗА ОДРЕДУЕЊЕ ПРЕДМЕТИ КОИ СПАГЈАТ ПОД ПЛАНСКА РАСПОДЕЛБА И ПОТРОШУАЧКА**

Во смисол Уредбата за планска расподелба и потрошујачка стока од 12 мај 1945 година како коњи кои спаѓаат под режим на планска расподелба и потрошујачка се подразбират само коњи за колење, а не и коњи за работа и приплод.

Бр. 9971

1 септември 1945 година

Београд

Министер за трговија и снабдуење,
инж. Н. Петровиќ, с. р.

652.

РЕШЕНИЕ

ЗА ИСПЛАТУЕЊЕ НАДНИЦИ НА РАБОТНИЦИТЕ
ЗА ДЕН НА ПРАЗНИКОТ НА НАРОДНОТО
ВОСТАНИЕ

На основание овластуењето на Стопанскиот совет бр. 652 од 1 август 1945 година, во споразум со сојузниот Министер за финансии

р е ш у а м

да на работниците на подручјето на секоја федерална единица припаѓајат надница за денот на Народното востание на таја единица, иако во тој ден не работат.

IV бр. 2335

30 август 1945 година

Београд

Министер за социјална политика,
др. Кржишник, с. р.

653.

По повод прашањето на разни народни власти, установи и претпријатија да ли се може да се продолжи досегашната пракса во некои од нив, по која некои установи и претпријатија плаќала и оној дел данок и останали давачки кои отпаѓат на работопримачот, сојузното Министерство за социјална политика, во врска со точ. 6 Тумачењето за пресметање надниците по Уредбата за регулирање надници и плати на работниците и намштениците IV бр. 1059 од 1 јуни 1945 година „Службен лист“ бр. 40 од 12 јуни 1945 година) дава следното

С О О П Ш Т У Е Њ Е

ЗА ПРАВИЛНО ПРИМЕНУЕЊЕ ТОЧ. 6 НА ТУМАЧЕЊЕТО ЗА ПРЕСМЕТАЊЕ НАДНИЦИ

Со оваа точка е предвидено да работодавачите не можат да дават на своите работопримачи поголеми износи од оние што се одредени со Уредбата за регулирање надници и плата на работниците и намштениците од разлог што поголеми давања имат за последица повишуење цените на производите, а со тоа во врска покапуење на животот.

Според оваа јасна одредба, работодавачите не можат да превземат на себе плаќање даноци и останали давачки за работоприемачите, оти това вистински би значело повишуење припадности одредени по Уредбата за регулирање надници и плати на работници и намштеници, чија е, меѓутим, интенција да се оневозможи творуење привилеговани категории на работоприемачи и да се припадностите на сите работоприемачите одржат во принцип утврдени со таја Уредба.

Овоа важи и за случаји давање во натура (чл. 19 Уредбата за регулирање надници и плати на работници и намштеници), када работодавачите морат од паричните припадности по таја Уредба да се одбие вредноста на тие давања, оти неодбивањето на таја вредност исто така би значила вистински повишуење припадностите преку износите одредени со Уредбата.

IV бр. 2305

30 август 1945 година

Београд

Министер за социјалната политика,
др. Кржишник, с. р.

ЗАПИСНИК

НА VI РЕДОВЕН СОСТАНОК НА ПРИВРЕМЕНАТА
НАРОДНА СКУПШТИНА, ОДРЖАН НА 21 АВГУСТ
1945 ГОДИНА ВО БЕОГРАД

Претседавал Претседник др. Иван Рибар.

Секретар Миле Перунички.

Претседник др. Иван Рибар отвара VI редовен состанок во 17,30 часа.

На прочитаниот записник на V редовен состанок прави примедба народниот посланик др. Драгић Јоксимовић: што во записникот неје унесено да е Демократската група гласала против хитноста на законските предлози на Министерот за финансии из тија разлочи што посланиците не се имале во раците тија законски предлози за које се сака хитност.

Претседател др. Иван Рибар изјавује да примедбата на народниот посланик др. Драгић Јоксимовић ни со што не исправуе записникот, већ само објаснује разлочи због који Демократска странка е гласала против хитноста на законските предлози на Министерот за финансии. По това Скупштината го усваја записникот на V редовни састанок.

Се саопштават и се упатуват на Мандатни одбор молбите на Светозар В. Лепосавић, учител во Чачак и Радомир К. Цвијовић, школски надзорник во пензија од Чачак, со који молат да бидат обавештени преко народниот одбор во Чачак зашто не се биле позвани за членови на Привремената народна скупштина кога се 1938 година биле избрани за народни посланици, а за време на окупацијата несе се со ништо компромитовале.

Се саопштује и се упатува на Законодавниот одбор предлог на Законот за удруженијата, зборовите и другите јавни состанци, који е на Привремената народна скупштина поднесел Министерот за Конституантата.

Се саопштават извештајите на Законодавниот одбор за предлогот на Законот за државјанството на Демократска Федеративна Југославија и за предлогот на Законот за одузимање државјанството на офицери и подофицери на бивша Југословенска војска, који неѓат да се вратат во Отаџбината, и на припадниците на војни формации који се служиле окупаторот и побегле во странство.

Претседателот др. Иван Рибар саопштује, да се обадвата извештаји штампани, разделени на народните посланици и да кје се стават на дневни ред за идукјата седница.

Скупштина одобрава тражената отсуства на народните посланици и тоа: на Васа Стојић еден месец заради болеста, на Божин Симић десет дена заради одлазок на Француска, во цел на обидок породницата; на Цвијетин Мијатовић и на Осман Карабеговић по 10 дена заради болеста и на Драгослав Ђорђевић, Љуба Бабић, Мило Перковић, Благоје Богавац, Воја Љујић, Душан Јосиповић, Животије Савић, Љубинка Милосављевић, Благо Марковић, Живан Васиљевић, Љиљана Чаловска, Радош Јовановић, Аљуш Гаша, др. Никола Цветојевић, Радован Зоговић, Јагош Симоновић, Никола Србовић, Хамдија Омановић, Божидарка-Кича Дамјановић и Милан Грол по три дена заради болеста.

На прелог на Претседникот др. Иван Рибар Скупштината не одобрава траженото отсуство за време заседањето заради службена работа на Бошко Шиљеговић, народен посланик.

Сите прочитани молби и жалби се упатуват на Одборот за молби и жалби па се прелази на првата тачка на дневниот ред: претрес извештајот на законодавниот одбор за предлог на Законот за Уставотворна скупштина.

Пошто известителот на веќината на Законодавниот одбор др. Драгољуб Јовановић е прочитал и е образложил извештајот на одборската веќина, а Савко Дуканац одвојеното мислење на одборската

мањина, Претседникот др. Иван Рибар го отвара начелниот претрес.

Говорили се: Министер за Конституанта Едвард Кардељ „за“; Министер за правосудие Фране Фрол „за“; Родољуб Чолаковиќ „за“; Министер за пољо-привреда Васо Чубриловиќ „за“; Борис Кидрич „за“; Министер за колонизација Сретен Вукосављевиќ „за“; — па се пристапило на гласање во начело.

Гласаејќи со седење и устајање Скупштина со веќеина на гласовите усваја предлогот на Законот за Уставотворна скупштина во начело.

По тоа Скупштината, гласејќи со седење и устајање, со веќеина на гласовите прима насловот и сите членови од 1 до 27 по извештајот и редакцијата на Законодавниот одбор, па се пристапа на гласањето во целина.

По извршеното поименично гласање Претседник др. Иван Рибар го објавује резултат на гласањето.

Гласало е свега 388 народни посланик и то 375 „за“, а 13 „против“, со чиме е предлогот на законот за Уставотворната скупштина конечно усвојен.

По тоа Претседник др. Иван Рибар со пристап на Скупштината заклучује седницата во 20,30 часа, а закажује идукјата за среда, на 22 август 1945 година во 16 часа, со дневниот ред:

1) Претрес на Извештајот на Законодавниот одбор за предлогот на Законот за избор на народните посланици за Уставотворна скупштина (Савезна скупштина и Скупштина на народите) и

2) претрес на извештајот на Законодавниот одбор за предлогот на Законот за аграрната реформа.

21 август 1945 година

Београд

Привремена народна скупштина
на Демократска Федеративна Југославија

Секретар,

Претседател,

М. Перунички, с. р.

др. И. Рибар, с. р.

ДЕКРЕТИ

МИНИСТЕРСТВО ЗА КОНСТИТУАНТА

Претседникот на Министерскиот совет и Министер за Конституанта со својство Решение број 726 од 8 септември 1945 година а на основание чл. 3 Правилникот за установување и работа на Комисијата за Устав при Министерството за Конституанта е поставил во Комисија за Устав: за претседник на Комисијата др. Михаило Константиновиќ, професор на Универзитетот во Београд; за нејни членови: др. Јован Ђорђевиќ, професор на Универзитетот во Београд; др. Иво Крбек, професор на Свеучилиштето во Загреб; др. Станко Франк, професор на Свеучилиштето во Загреб; др. Алеш Беблер, народни посланик на Привремената народна скупштина од Љубљана; Душан Кермаунер, публицист од Љубљана; Благоје Хаципанзов, старији помокјник на Јавниот тужиоц на Југославија; др. Никола Стјепановиќ, професор на Универзитетот во Београд; за секретар: др. Лео Гершковиќ, началник на Министерството за Конституанта.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ПОШТА, ТЕЛЕГРАФ И ТЕЛЕФОН

Со Решение на Министерот за пошта, телеграф и телефон бр. 9250 од 28 јули 1945 година, а на основание чл. 1 и 4 Уредбата за поставување и унапредување на државни службеници на Демократска Федеративна Југославија и чл. 2 Уредбата за регулирање на државни службеници од граѓански ред се поставуе за служител друга група во пошта Београд 2, Алексиќ Д. Милош, за служител-

чувар т. т. линии друга група во п. т. т. секција Приштина, со седиште во Рашка, Пантовиќ А. Драгослав.

Со Решение на Министерот за пошта, телеграф и телефон бр. 9249 од 28 јули 1945 година, а на основание чл. 4 Уредбата за поставување и унапредување на државни службеници на Демократска Федеративна Југославија и чл. 2 точ. 2 Уредбата за регулирање на државни службеници од граѓански ред и останалите јавни службеници на српски министертво и установи се поставуе за чинснички управник по § 45 ст. 1 чл. 3 во пошта, телеграф и телефон Береј Св. Ђураћ, Гарчев В. Сава, од Береј Св. Ђураћ.

Со Решение на Министерот за пошта, телеграф и телефон бр. 10690 од 16 август 1945 година, а на основание поднесена молба, се уважуе оставката на државна служба на Рашковиќ С. Душан, служител друга група на Поштенската автогаража Београд.

СОДРЖАНИЕ:

Страна

642. Закон на Повељата на Ујединените нации, усвоена во Сан Франциско 26 јуни 1945 година — — — — —	673
643. Уредба за одредување цени на жива стока (говеда, свијни и ситна стока) за клајне и на мршави свијни за гојење — — — — —	690
644. Правилник за установување и работа на Комисијата за Устав при Министерството за Конституанта — — — — —	691
645. Решение за планска расподела и потрошна на електротехничкиот материјал — — — — —	691
646. Правилник за накнада за ноќна работа во поштите, телеграфите и телефоните — — — — —	692
647. Друго напатствие за извршување на чл. 1 Законот за проширување на подрачјето на Босна и Херцеговина, Хрватска и Словенија важноста на Законот за исплата на потврдите издадени при замената на окупацијските новчаници и за располагање со потраживањата на врзаните сметки од 17 јуни 1945 година; како и за исплата на потврдите издадени на окупацијски новчаници које во место на замената не се биле законско предство за плаќање од 10 август 1945 година (Напатствие за исплата на потврдите и за располагање со потраживањата на Босна и Херцеговина, Хрватска и Словенија) — — — — —	692
648. Решение за одредување откупни цени на лековитото биље — — — — —	693
649. Решение за пуштање во слободна продажба на средствата за заштита на биљето (сфинкс, кариол и вакср) — — — — —	694
650. Решение за одредување бруто зарада на продавачка на пијаве во угостителните радњи во земјата — — — — —	694
651. Толмачење Решението бр. 467 од 9 јуни 1945 година за одредување предмети који стојат под планска расподела и потрошња — — — — —	694
652. Решение за исплати надниците на работниците за денот на празникот на Народниот устанок — — — — —	695
653. Саопштение за правилна примена на точ. 6 Толмачењето за обрачување на надниците — — — — —	695